

V 30 dneh 30 številok
4 strani ob ponedeljkih in dnevih po prazniku
6 strani ob delavnikih
8 strani ob nedeljah
za borih
12 dinarjev mesečno
nudi v Sloveniji samo
„GLAS NARODA“

Mesečna naročnina
12 Din. za inozemstvo 20 Din. Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23. Tel.: 2566, int. 3069
Maribor, Aleksandrova c.16. Tel.2290.
Celje, Prešernova 6/1

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček, račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust
Maribor, Aleksandrova c.16. Tel.2290.
Celje, Prešernova 6/1

- Današnja številka vsebuje:
- 0 novi kmetski zaščiti

Trgovski pomočniki se organizirajo

Obsojen slepar mednarodnega kova

Bitka za šahovski prestol

Gospodarska Mala antanta

Naše klirinške terjatve in dolgovi

O novi kmetski zaščiti

Najnovejša uredba o zaščiti kmetov, ki smo jo v izviru objavili v nedeljski številki in bomo ostale važnejše določbe še objavili, čim prejmemo avtentično besedilo uredbe, prinaša zanimive novosti. Vendar že na prvi pogled lahko presodimo, da vprašanje celotnega problema tudi s to uredbo še ni rešeno. Poleg nekaterih važnih izboljšanj vsebuje uredba tudi zelo kočljive določbe in precej nejasnosti.

Velik napredek pomenijo določbe o ugotavljanju, kdo je zaščiten kmet in pa določbe o delnem odpisu dolgov onim, ki jih ne bodo mogli v celoti plačati. Največje nepravilike je povzročala doslej okoliščina, da so politična oblastva v treh instancah lahko presojala, komu gre zaščita in komu ne, kar je cela leša zavračevalo rešitve. Odslej pa bo že v drugi instanci razsojalo prvostopno sodišče, ki bo gotovo ekspeditivnejše. Še večjo ugodnost pa pomeni možnost poravnave, saj že samo visoka obrestna mera v prejšnjih letih, kakor pred vsem tudi indeksi cen, ki je za kmetijske produkte nazadoval za polovico in čez, dokazujeta, da so prezadolženi vsi kmetje, katerih imetje je bilo ob nastanku zadolžitve obremenjeno čez polovico tedanje vrednosti.

Kakor lahko pozdravimo možnost poravnave oziroma odpisov, tako na drugi strani vzbuja resno skrb vprašanje, kdo bo upnikom, zlasti denarnim zavodom, ki so posodili tuj denar, povrnil poravnalne kvote. Uredba sicer določa, da bo država s posebnim zakonom poskrbela za odškodnino upnikom, vendar ni še niti zakona, še manj pa so znana sredstva, da bi mogli presoditi, če in v koliko se oškodovani upniki lahko zaneajo na državno pomoč. Ta negotovost utegne povzročiti med upniki močno razburjenje, saj doživljajo udarce krize tudi oni in nimajo torej nič več za izgubiti. Pričakujemo, da vlada s tem računata in da bo takoj izdala obljubljeni zakon ter poskrbela tudi za potrebna gmotna sredstva, tako da ne bo zaradi rešitve dolžnika upropačen upnik. Zlasti velja to za denarne zavode, ki niso posojali svojega, temveč tuji denar, v prvi vrsti prihranke malih ljudi, katere je treba za vsako ceno ponovno zavarovati.

Med dolžniki bo vzbudila hudo kri določba o njihovi razdelitvi na štiri kategorije. Nikakor ne bodo mogli razumeti, zakaj naj oni, ki so se zadolžili pri zasebnikih (trgovcih, obrtnikih itd.), plačajo samo 1% obresti, oni, ki so se zadolžili pri bankah in raznih ustanovah, pa naj plačajo 4 in pol % obresti. Oni, ki so se zadolžili pri kreditnih drugih toliko, kolikor bodo določile le-te same, oni, ki so dolžni privilegiranim denarnim zavodom, pa sploh niso zaščiteni, kakor da bi ti zavodi že ne uživali dovolj privilegijev. Vsekakor bi bilo bolje, osobito pa veliko pravičnejše, da bi bile za vse dolžnike enotne določbe in enake obveze. Če je že diferenciacija z ozirom na upnike potrebna, tedaj naj bi država iz enakih dajatev dolžnikov, različno dotirala upnike. Poleg povsem neutemeljene kategorizacije dolžnikov z materialne strani, povzroča to prav tako ali še večjo nevarnost po moralni strani. Težko si je misliti, da bi že itak zelo omajano plačilno moralo še bolj ne izpodkopalo različno plačevanje enih in istih dolžnikov.

Končno dvomimo, če bo sploh možno najti enotne in pravilne kriterije za ocenjevanje, koliko in komu naj se odpiše. Saj je znano, da je kriza porušila vse osnove za objektivne cinitve. Niti katastralni čisti donos ne odgovarja več dejanskim razmeram, vrhu tega pa itak nikoli ni bil povsem pravičen, saj je kategoriziral samo zemljo po večjih okoliščinah, ni pa obsegal niti zgradb, niti posameznih zemljišč, najmanj pa vsakoletni pridelek. Pomisliti je tudi treba, da zaradi pripisa obresti in nazadovanja cen velika večina dolgov že zdaj prese-

Po padcu Aduē

Šrditi boji okoli Aduē trajajo dalje

Tretja italijanska kolona pred Adigratom — Silno navdušenje v Italiji — Tudi Mussolini poide v Eritrejo?

Rim, 7. oktobra. (pr.) Doznava se po-drobnosti o zavzetju Aduē: Prvi oddelki italijanske vojske so vkorakali v Aduo več-raj dopoldne ob 10.30. Vse mesto pa je šele mnogo kasneje prišlo v italijansko oblast. Večina vojske se je utaborila pred mestom. Inženjerske trupe pa so sproti utrjevale položaje, ker je bilo pričakovati novih abesinskih napadov. Italijanski krogi izjavlja-jo, da še dolgo popoldne vest o zavzetju Aduē ni bila definitivno potrjena. Šef ita-lijanske vlade je opoldne sam javil to vest kralju, ki se mudi v San Rossore.

Velike izgube na obeh straneh

London, 7. oktobra. n. Po zavzetju Aduē poroča agencija Reuter naslednje podrobnosti: Preden je italijanska pešadija pri-čela napredovati, so italijanski bombarderji obsipali Aduo ponovno z bombami. Skupno z infanterijo je prodiral proti mestu tudi oddelke lahkih tankov. Abesinci so se brani-li z največjim požrtvovanjem. V rebrih Kasiorsika je prišlo do strašne borbe. Na italijanski strani je bilo 7000 ljudi. Abesin-cem je uspelo postaviti svoje baterije na dobre položaje, tako da je mogla aktivno poseči v borbo. Izgube so bile na obeh straneh zelo velike. Italijani cenijo abesinske izgube na 600 mož. Končno so se morali Abesinci vendarle umakniti pred italijan-sko premočjo. Drugi armadni zbor italijan-ske vojske je prodiral po zelo težkem ozem-lju in je povsod naletel na hud odpor. Po-sebno močan je bil odpor Abesincev v neki mali dolini v neposredni bližini Aduē. Bor-ba je bila kratka, toda zelo ostra.

Italijanske čete so svečano vkorakale v Aduo v nedeljo dopoldne z godbo na čelu. Na glav-nem trgu se je bila zbrala okoli tamošnje du-hovščine večina prebivalstva. Mesto je precej trpelo od obstreljevanja topništva. Točno šte-tilo izgub še ni znano. Z italijanske uradne strani izjavljajo, da so bile italijanske izgube neznatne, abesinske pa zelo velike.

Pred zavzetjem Aduē so v soboto italijanske čete zavzele gorsko verigo Lamba-Auger z velikimi težavami. Prebivalstvo Aduē, pravijo v uradnih krogih, je bilo v začetku nezaupljivo do Italijanov, zdaj jih pa pozdravlja. Duhov-niki in vaški starejši prinašajo v znak po-korščine častne darove poveljnikom italijan-skih enot.

Boji na jugu

Danes so uradno objavili, da so Ita-lijani v soboto dopoldne bombardirali kraj Gorahaj, na katerega so italijanska letala vrgla okrog 300 bomb. Pet oseb je bilo ubi-tih, 15 pa ranjenih. O napadu na Gerlo-gubi, ki leži 30 milj jugozapadno od Ualu-ala, pa poročajo, da je bilo tam ubitih 40 abesinskih vojakov. Nadalje so italijanska letala bombardirala tudi dve sosednji vasi.

V Ogadenu

V pretekli noči je Abesincem uspelo po-novno zavzeti neke pozicije, ki so jih več-raj popoldne izgubili. Na vse zgodaj pa so Italijani ponovno izvršili napad z letali. Do letalskih napadov je prišlo ponovno tudi v pokrajini Ogaden.

Po poročilih z jugovzhodnega bojišča so Italijani koncentrirali svoje čete na meji pokrajine Ogaden, in sicer med Dolom in Jetom. Abesinska vojska se koncentrirala ob reki Dori in na vrhovih vzhodno od nje.

V pokrajini Ogaden se razvija v glavnem četniška vojna. Italijani preiskujejo pokra-jino z letali in obmetujejo posamezne toč-ke z bombami. Abesinske sile v teh krajih so zaenkrat samo v pripravljenosti. Itali-jansko prodiranje na tem ozemlju je zelo previdno in brez naglice. Vse kaže, da ho-čejo Italijani na podlagi dosedanjih izku-šenj najprvo ugotoviti zavzete točke in šele nato nadaljevati ofenzivo.

V pokrajini Tigre

Havas je razširila naslednje poročilo iz Addis-Abebe: Poveljnik vojske v pokrajini Tigre Ras Sejum poroča, da so Italijani za-

vzeli Vageto in Emgelo. Na obeh straneh je bilo ujetih mnogo vojakov. Abesinske čete so obkolile oddelke italijanske vojske, ki so mu poveljevali štirje oficirji. Abesinci so ujeli vse vojake in zaplenili dve strojnici. Tretja kolona italijanske vojske je prodrla do Bijetharpariata, ki je oddaljen poldrugo uro od Adigrata.

Proti jezeru Tana?

Po vesteh, ki jih je prinesel abesinski ku-rir s fronte, se ni mogoče točno dognati smeri in gibanja italijanske vojske v pokra-jini Volket. Pričakujejo pa, da se bodo na tej fronti kmalu pričeli napadi, da bi se tako olajšalo prodiranje tudi na črti Adu-a-Aksum. Po nekaterih znamenjih nameravajo Italijani prodirati proti jezeru Tana. 16 ita-lijanskih letalcev je bombardiralo vasi Zbuji, Cerkuti in Tabehu. Ubitih je bilo šest ljudi. Na raznih krajih fronte koncen-

trirajo Italijani svoje čete. Vse kaže, da bodo skušali naglo napredovati. Abesinske položaje neprestano obstreljujejo s težkimi topovi.

Proglas abesinskega cesarja

Reuter poroča: Cesar Haile Selassie je iz-dal na prebivalstvo proglas, v katerem ga poziva, naj si skuplje na višje ležečih kra-jih okrog prestolnice zatočišča pred letal-skimi napadi. Ze tekom današnjega dopol-dneva se je začelo prebivalstvo seliti iz me-sta. Oblasti so izdale tudi druge ukrepe, ki naj pospešijo izpraznitev mesta pred letal-skimi napadi. Reuter pa tudi doznava, da so predstavništva tujih držav pri abesin-skem cesarju po skupnem dogovoru pred-lagala svojim vladam, naj bi se zahtevale od Italije, da njene letalske sile ne bom-bardirajo Addis-Abebe in Diredale.

Na nasvet, naj zapusti prestolnico, je abesinski cesar odvrnil, da bo ostal v svo-jem cesarskem dvoru in da bo v danem trenutku sam prevzel poveljstvo svojih vojsk na bojišču. Cesar kaže veliko hladno-krvnost in opravlja neumorno svoje posle. Dnevno dela po 20 ur. V mestu vlada po-poln mir. Ob gotovih urah neha v abesin-ski prestolnici vsako življenje. Po mestu krožijo samo redarji in vojaške patrulje.

»Pariz Soir« priobčuje vest iz Londona, da se Italijani niso ustavili pri Adu, temveč da prodirajo proti Aksumu. Na jugovzhodni fron-ti so Italijani zavzeli Dolo. Na jugu prodirajo italijanske čete proti Ualualu. Na meji s fran-cosko Somalijo so Italijani zavzeli hrib Musa Ali.

Prispela je brzojavka iz Horara, ki pravi, da je abesinski cesar v zvezi z najnovejšim prodiranjem italijanskih čet na tem delu bo-jišča zapovedal poveljniku abesinskih čet na ogadenski fronti, da začne ofenzivo.

Diplomati razpravljajo. Italija maršira... Šestorica je proučila dokumente o sovražnostih

Milan, 7. oktobra. AA. — »Corriere della Sera« pravi v posebnem članku o prodira-nju italijanske vojske v Abesinijo, da je italijanska vojska mnogo pripomogla k raz-čiščenju mednarodne politične situacije. Politiki naj le govore in razpravljajo. Ita-lijanska vojska pa bo med tem marširala in izpolnila svojo zgodovinsko nalogo.

Lov za besedami

Zeneva, 7. oktobra. w. Odbor šestorice, ki ga je imenoval svet DN, da prouči vpraša-nje o odgovornosti zaradi dogodkov, ki so se pripetili 3. oktobra v Vzhodni Afriki, je danes zaključil svoje delo. Angleški mini-ster Eden, ki je sodeloval v odboru, je naj-več pripomogel k temu, da je odbor takoj uredil vsa vprašanja v smislu nalog sveta DN. Ko se jutri svet DN ob 17. spet sestane, bo imel na razpolago vse dokumente, ki so mu potrebni, da presodi vse okoliščine. Na-loga odbora je bila v glavnem, da prouči dokumente, ki sta jih predložili obe sporni stranki, namreč proklamacijo generala de Bona, uradni komuniké italijanske vlade in abesinske note, kolikor prihajajo v poštev glede na pričetek vojne v Vzhodni Afriki. Gre predvsem za to, da se dožene, ali je bil italijanski napad izzvan ali ne in kolika je odgovornost, ki jo je treba pripisati napad-alcu v smislu pakta DN. Odbor je svoje sklepe sprejel soglasno. Le čliski delegat si je pridržal pravico posvetovati se s svojo vlado.

Pododbor šestih je predložil besedilo po-ročila najprej odboru trinajstih, ki se je sestel danes dopoldne ob enajstih. Kakor je bilo pričakovati, je tudi odbor trinajstih odobril poročilo pododboru šestih. Poročilo bodo zdaj prebrali še na popoldanski seji sveta DN, ki se sestane najprej na tajno, nato pa na javno sejo ob šestnajstih.

Glavno tajništvo DN je med tem že objavilo besedilo poročila odbora šestih. Poročilo pravi med drugim, da si je odbor pred vsem zadal vprašanje, ali obstoji zdaj vojna stanje med Italijo in Abesinijo, in če obstoji, ali je prišlo do vojne v nasprotju s členi 12, 13 in 15 pakta DN. Dalje poročilo riše dogodke 3. in 4. ok-

toobra, in sicer na podlagi teh-le uradnih do-kumentov:

1.) ugotovi se, da je 3. oktobra italijanski vrhovni komisar de Bono izdal na prebivalstvo italijanskih kolonij v Vzhodni Afriki proglas, ki pravi med drugim: »Da ne bi vaših krajev opustošila vojna, sem zapovedal četam, da pre-korajsko reko Mareb.«

2.) navaja se uradna italijanska brzojavka iz Asmare, ki omenja prvi vojaški letalski pohod na Adu in obstreljevanje pri tej pri-liki,

3.) sklicuje se na italijanski komuniké od 4. oktobra, ki govori o gibanju italijanskih čet, in na komuniké od 5. oktobra, ki pravi, da so italijanske čete prispele do Adigrata in Endsa, na somalski fronti pa da se je vršilo letalsko obstreljevanje Gorahaja. Dalje pravi, da do-ločbe členov 12, 13 in 15 pakta zahtevajo, da mora vsak spor, ki bi utegnil privedi do pre-kinitve odnošajev med dvema državama, priti ali v arbitražo, ali pa pred svet DN.

Ob 16.30 se je sestel svet DN najprej na tajno sejo. Doznava se, da je na tej seji zahteval italijanski zastopnik baron Aloisi od-goditev debate o poročilu odbora šestih. Ob 16.45 so se sestali na tajno konferenco vsi člani sveta, izvzemši italijanskega zastopnika, da bodo sklepali o tej italijanski zahtevi. Svet DN je zahtevo italijanskega delegata odklonil.

Nov abesinski protest

Zeneva, 7. oktobra. w. V novi protestni noti na DN pravi abesinska vlada, da so italijan-ske čete s podporo 20 letal vkorakale več-raj v Aduo, po zavzetju Adigrata. Nota pravi dalje, da so abesinske čete, ki so zavzele po-stojanke zunaj Aduē, še zmerom na svojem mestu. Vse dosedanje boje so bojevale abesin-ske obmejne čete in manjši osamljeni oddelki.

Dalje pravi nota, da prave abesinske čete sploh še niso stopile v akcijo. Nota zaključuje, da je italijanski napad očito v kraju, kjer je meja točno zarisana in nesporno ugotovljena.

Dr. Beneš v Ženevi

PRAGA, 7. oktobra. ČTK poroča: Dr. Beneš je danes odpoval v Ženevo.

Politični utrinki

Shod JRZ v Slovenjgradcu

V nedeljo je minister brez listnice dr. Miha Krek imel shod v Slovenjgradcu in je pri tej priliki gospod minister povedal tudi tole: Hočemo pokazati, da smo globoko izobražen narod, ki smatra državljansko svobodo svobodnega zborovanja in svobodo govora kot svojo sveto pravico. Kdor to svobodo zožuje pod tisto mero, ki je v življenju družbe nujno potrebna, ta tepta pravice naroda in državi odjeda zaupanje pri državljanih. *Kakor je v mrtvem stvarstvu vsako bitje različno od drugega, tako ima tudi v družbi vsak posameznik svoj posebni obraz, svojo posebno misel.* Kdor bi hotel nasilno te razlike izenačiti in vse ukleniti v eno uniformo, ta bi ubil vsako rast kulture in ustavil vsak napredek. Glede hrvaškega vprašanja je v nedeljskem govoru gospod minister dejal tudi tole: Sedanja vlada je tako trdna, da v doglednem času ni mogoče govoriti o kakih njenih notranjih slabostih. Ima resno voljo in vse zmožnosti, da bo svoj program do konca speljala, to je do najožjega narodovega sodelovanja. *K temu sodelovanju so vabljeni vsi, ki jim je blagor države na srečo, tudi Hrvatom so odprta vrata.*

Proti politiki privilegiranega Jugoslovanskega patriotizma

V nedeljo je imel v Čepinu minister za šume in rudnike Juraj Janković shod in je glede jugoslovanskega patriotizma povedal tudi tole: Vlada dr. Milana Stojadinovića želi čisto in pravo demokracijo, to se pravi popolno enakost vseh državljanov. Jugoslovanstvo, ta veliki ideal preteklosti in lepa stvarnost sedanjosti, bi bil za malo kompromitiran v narodu, ker so privilegirani in patentirani politiki smatrali ta ideal kot trgovsko blago in mu odredili ceno po času in prilikah. Mi ne priznavamo niti integralnega, niti sintetičnega jugoslovanstva, ker smatramo, da se to ne more diferencirati, ker je produkt čustvovanja vsega našega naroda in se zato tudi ne more uvrščati v kake posebne formule. Naravno, in za vsak zdrav razum je jasno, da je jugoslovanstvo močno, ako ga akceptirajo vsi Srbi, Hrvati in Slovenci, šibko pa takrat, če ga nosi samo izvesten mali del političnih ljudi. Vsi narod je bil in tudi bo jugoslovanski, če se onemogoči politika privilegiranega jugoslovanskega patriotizma. Škof Strossmayer je bil eden največjih borec za jugoslovansko idejo, ki jo je izpovedoval celo skozi katoliško cerkev, kar se vidi v ureditvi djakovske katedrale. Njegovi potomci so jugoslovanstvo negovali v tuji državi, pa se more človek vprašati, ali je mogoče, da v lastni državi njegovi potomci Hrvatje ne bi bili za jugoslovanstvo? Pred desetimi dnevi, je dejal dalje minister Janković, je kraljevska vlada izvršila eksproprijacijo obširnih gozdnih posestev v korist vasi in kolonij, česar niso zmogle prejšnje vlade.

Stvarno jugoslovanstvo

Revija »Misel in delo«, ki jo izdajajo jugoslovanski napredni akademski starešine, objavlja v svoji zadnji številki (11./12.) uvodnik uredniškega odbora (dr. J. Stojana Bajiča, dr. J. Lave Čermelja, dr. J. Stanislava Lapajeta in dr. A. Alojza Zalokarja) pod naslovom »Stvarno jugoslovanstvo«. Članek vsebuje tudi sledeče značilne odstavke:

»Mnenje, da bo mogla skupna država Srbov, Hrvatov in Slovencev skovati vse raztresene ideje, misli, pokrete v eno harmonično celoto, da bo torej država predstavljala sintezo vseh jugoslovanskih stremeljenj, je bilo nekoliko prefantastično.«

»Pravijo, da je naivno in romantično ono gledanje na državo, ki vidi v državi tvorbo, ki sega iz bivših generacij v sedanje in preko sedanjih v bodoče. Našim realnim politikom se tako gledanje zdi morda celo otročje. Toda pojmi o bistvu nacionalne države se v Evropi vendar nagibljejo k takemu »romanticizmu«. In izgleda, da je tako gledanje celo tvorbo in koristno. Zakaj ne bi tudi pri nas na državo gledali manj z očmi eferme politične situacije, ampak bolj z vidika organske tvorbe, ki ima svoje korenine v davni in svoje cilje v bodočnosti.«

»Tako gledanje bi preprečilo, da ne bi cenili vsako stvar samo s trenutnega političnega stališča. Prepričani smo, da bi tako gledanje spravilo v znošne in koristne odnose vse panoge narodnega življenja, tako ne bi bilo treba kulturnim delavcem zatekati se v omejenost nekdanjih malih držav renesanse, tako da bi socialno usmerjena mladina ne iskala lažnih idealov izven svoje domovine.«

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. ur.

8. oktobra, torek: »Med včeraj in jutri«. Red Sreda.

9. oktobra, sredo: Zaprt.

10. oktobra, četrtek: »Tuje dete«. Red Četrtek.

Radio

Torek 8. oktobra

Ljubljana: 11.00 Solska ura: Ob obletnici smrti Viteškega kralja (prof. Grafenauer Fr.), 12.00 Ruske cerkvene pesmi na ploščah, 12.45 Vreme, poročila, 13.00 Čas, obvestila, 13.15 Narodne pesmi (Akad. pevski kvintet), 14.00 Vreme, borza, 18.00 Resna glasba, radijski orkester, 18.40 Kraljeva pot iz Marseille med zastave naših polkov na Oplenca (Vl. Regally), 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila, 19.30 Nacionalna ura, 20.00 Prenos orgelskega koncerta iz stolnice, 21.00 Zborovski pevski koncert »Ljubljana«, 22.00 Čas, vreme, poročila, spored.

V sredo seja britanske vlade

London, 7. oktobra. n. Seja britanske vlade se bo vršila v sredo. Na tej seji se bo razpravljalo o tem, ali je potrebno sklicati parlament predčasno. Kakor hitro bo DN izreklo svoj sklep za sankcije ali proti njim, bo britanski parlament takoj sklican na zasedanje. V političnih krogih mislijo, da diplomatskih odnosov z Italijo ni treba prekiniti in da jih ne bodo prekinili niti tedaj, če DN označi Italijo kot napadalca, ker mislijo, da takšen ukrep ne bi imel praktičnega učinka glede ustavitve vojne. Ker je zdaj ves spor v rokah DN, ne bo Velika Britanija sama ničesar ukrenila na Sredozemskem morju; če bo pa kaj storila, bo to rezultat kolektivne politike DN.

Kompliciran problem...

Današnji londonski listi, kakor poroča Reuter, se mnogo bavijo z napovedano sejo sveta DN. »Daily Telegraph« pravi: Če pride skupščina DN, ki se sestane v sredo, do zaključka, da je bil pakt sprico vojne v Abesiniji prekršen, bo vsaka članica avtomatsko dolžna sodelovati pri gospodarskih in finančnih sankcijah proti napadalcu. Najbrže bo ustanovljen poseben odbor, v katerem bo zastopanih 15 držav, od teh 11 takih, ki so zastopane v svetu. Odbor bo imel nalogo pripraviti vse potrebno za izvajanje čl. 16 pakta DN. Velika Britanija pa sodi, da bi bile take odredbe vse premalo učinkovite in bi ne imele zaradi tega nobenega smisla. Kljub temu pa angleška vlada ne bo ničesar storila brez francoskega sodelovanja.

Laval je o priliki svojega poslednjega sestanka z Edenom v Ženevi naglasil, da smatra francoska vlada spor med Italijo in DN za nekaj zelo nevarnega. Velika Britanija se ne zavzema za vojaške sankcije. Toda Francija noče iti glede gospodarskih in finančnih sankcij predaleč; pristaja namreč samo na to, da se prepove v Italijo uvoz sirovin, ki služijo za izdelavo streliva. Angleška vlada pa je mnenja, da bi bile te sankcije preslabotne, ne glede na to, da bi zaradi njih nastale tudi velike tehnične težave. Italiji bi bilo treba onemogočiti tudi nabavo tujih deviz.

Zaprtje Sueškega prekopa

Pariz, 7. oktobra. r. Danes se je tu sestel na sejo upravni odbor sueškega prekopa. Čeprav razglašajo, da so na današnji seji upravnega odbora razpravljali samo o tehkojih poslovnih zadevah, so vendarle pričarani, da so na seji govorili tudi o možnosti zaprtja prekopa. Doznava se, da računa upravni odbor s to možnostjo v zvezi s postopnim izvajanjem sankcij.

Navdušenje v Italiji

Pariz, 7. oktobra. Havas poroča: V Genovi je bila vest o padcu Adu sprejeta z velikim navdušenjem. Po vestih so se zvrstile povorke fašistov, ki so vzklikale vojski. Javne in privatne zgradbe so bile zvečer osvetljene.

Tudi v Rimu so fašisti priredili velike manifestacije sprico vesti, da je padla Adua. Vse mesto je bilo naenkrat v državnih zastavah. Povsod so se pojavili sprejeli fašistov, ki so z godbo na čelu korakali po mestu, vzklikali kralju, Mussoliniu in vojski.

Vest, se je kmalu izvedela tudi po drugih mestih in zvečer je manifestirala že vsa Italija.

Poročevalec agencije Havas iz Asmare poroča, da je izzval padec Adu v vsej italijanski vojski veliko navdušenje. V vojaških taboriščih okrog Asmare so priredili vojaški in delavski velike manifestacije.

Mussolini pojde v Afriko?

London, 7. oktobra. n. »Daily Mail« poroča: V Eritreji se širijo vesti, da bo italijanski ministrski predsednik Mussolini v kratkem prišel v Asmaro in vzpodbudil vojsko k novim borbam. Mussolini se bo pripeljal z letalom najmodernejšega tipa, ki lahko razvije izredno brzino. Sam bo odkril spomenik Italijanom, ki so padli v krvavi bitki pri Adu 1. marca 1896. Spomenik je italijanska vojska pripeljala s seboj v Adu kmalu potem, ko je mesto padlo.

Sreska sadna razstava v Kočevju

Združene kmetijske in sadjarske podružnice s sodelovanjem odločilnih činiteljev so priredile od 6. do 13. t. m. izredno poučno sadno razstavo v Kočevju. Priglasencev je bilo toliko, da je bivša kino dvorana hotela »Trst« premajhna za prevzem vsega sadja, ki je prišlo na razstavo. Razstavljeno sadje naravnost očara vsakogar, ki razstavo obišče. Gotovo ni zlepa daleč na okoli toliko najrazličnejših jabolčnih vrst zbranih, kakor je na tej kočevski sadni razstavi. Za sadjarske strokovnjake je ta razstava res pravi užitek, saj so tu zastopane ne samo naše domače, temveč tudi avstrijske, češke, nemške, južnotirolske in ameriške sorte. Ugodna sadna letina je namreč omogočila, da so vse te zanimive sadne vrste tudi bolj ali manj prav dobro dozorele.

Sadna razstava v Kočevju nudi tudi iz trgovskega vidika zelo zanimivo torišče, kjer najde vsak interesent vsa potrebna posajila, kje se ta ali ona jabolčna sorta v večji množini more kupiti. Agilen odbor pod vodstvom ing. Štiglic, učitelja Peter-

lina, načelnika kmet. podružnice Führerja, tajnika Roma, odbornikov Vaukena, Jonketa, nadgledarja Nieseja in referenta Kopitarja, ki s požrtvovalnostjo sodelujejo na tej prekrasni sadni razstavi, je vsakomur vedno na razpolaganje s potrebnimi pojasnili prav v vseh pogledih. Njim se mora samo čestitati, kakor tudi vsem razstavljalcem, da je prireditve tako lepo uspela. Pri otvoritvi razstave 6. t. m., kjer se je zbralo vključno s slabemu vremenu obilo občinstva, so bili navzoči tudi sreski podnačelnik g. O. Skale, referent za sadjarstvo kralj. banske uprave gosp. Flego ter tajnik Kmetijske družbe gospod Kafol, ki je posameznim sortam že prejšnji dan določil prava pomolška imena in imel popoldne na razstavemnem prostoru za gospodinje zanimivo predavanje o domači porabi sadja. Za Kočevje je ta sadna razstava velika pridobitev, kajti na njej se je postavila podlaga za uspešno gojitev pravih najboljših sort jabolk za ves srez.

Shod Združene opozicije v Užicah

BEograd, 7. oktobra. b. Včeraj popoldne je bil shod združene opozicije v Užicah. Shodu so prisostvovali ogromne množice naroda. Od združene opozicije so se udeležili shoda dr. Joca Jovanović, bivši minister Milan Grol, dr. Dukane in dr. Smiljan. Glavni govornik je bil Joca Jovanović, ki je v svojem govoru obrazložil glavna načela združene opozicije. Naslednji govornik dr. Milan Grol je razložil program združene opozicije in stališče opozicije napram sedanji vladi.

Širša konferenca JRZ

Beograd, 7. oktobra. b. Snodi je bila v Kragujevcu širša konferenca JRZ. Na tem shodu je govoril bivši minister Mihajlo Trifunović, ki je razložil program nove stranke in apeliral na sedanje radikale, da složno pristopajo v novo stranko in odstranijo vse razpore, ki so dozdaj vladali med njimi.

Sporazum radikalov

Novi Sad, 7. oktobra. b. Na današnji konferenci radikalov je prišlo do sporazuma med obema sprtima skupinama. Predstavniki prve skupine so izvolili predsednika organizacije JRZ za Novi Sad, predstavniki druge grupe pa začasnega podpredsednika.

Kongres sodnikov in geografov

Beograd, 7. oktobra. b. Danes dopoldne je bil kongres sodnikov iz vseh krajev naše države. Kongres je otvoril g. Krapina iz Zagreba, ki je dal besedo bivšemu ministru dr. Marku Kožulu. Ta je v svojem govoru poudarjal potrebo, da se zaščiti vse dolžnike napram njihovim upnikom. Nadaljni govornik je bil Voja Lazić, ki je v svojem ostrem govoru ožigal obravnavanje kmetijskih dolgov v naši državi.

Split, 7. oktobra. b. Na kongresu geografov v Splitu, na katerem so se zbrali profesorji geografskega društva, se je poudarjalo, da dosednji pouk ne zadostuje potrebam srednje šole.

Hmeljarji upoštevajte!

V smislu odločbe kralj. banske uprave v Ljubljani III No. 6380/2 z dne 5. avgusta t. l. točka 7 ima hmelj. tržni nadzornik nalog, da tedensko poroča kralj. banski upravi o stanju hmeljske trgovine in o vseh važnejših dogodkih, da nadzira način hmeljske trgovine in nemoralne izrodke sproti prijavlja v kaznovanje.

V poročilu k No. 87 z dne 27. avgusta je prosil tržni nadzornik za širša, dalekosežnejša pooblastila zaradi takojšnje odprave raznih nerednosti v hmeljski trgovini. Kralj. banska uprava je na podlagi te prošnje oz. poročila odločila:

»Sreskemu načelstvu v Celju. Na poročilo K. No. 87 z dne 27. avgusta t. l. sporoča Kraljevska banska uprava, da se hmeljskemu tržnemu nadzorniku ne morejo dati v citiranem poročilu predlagana pooblastila, ker pri sedanjem pravnem stanju za to ni zakonite možnosti. Ker pa je potrebno, da se hmeljska trgovina uredi tako, da bodo onemogočeni taki nemoralni izrodki in nerednosti, ki se še sedaj dogajajo, naj hmeljski tržni nadzornik zbira gradivo in po končani sezoni stavi predloge za ureditev tega vprašanja po zakoniti poti.«

Ako hmeljski tržni nadzornik v hmeljski trgovini ni mogel torej v vsakem slučaju poslovati kakor je mogoče kazala stvarna potreba in sporočena pravica pridelovalcev, naj hmeljarji upoštevajo, da nadzornik zbira stalno vse poslovno gradivo, katero bo predložil po končani sezoni nadrejeni oblasti zaradi končne ureditve hmeljske trgovine in onemogočenja nemoralnih izrodkov in nerednosti v tej trgovini v bodoče.

T. č. hmeljski tržni nadzornik: Wernig Fr.

Kondilis za monarhijo

ATENE, 7. oktobra. Atenska agencija poroča: Podpredsednik ministrskega sveta in vojni minister general Kondilis je imel na nekem velikem zborovanju govor, v katerem je naglasil, da je vojni minister, odkar je bila proglašena republika leta 1924, nato je postavil vprašanje: Zakaj sem jaz, republikanec in odločen branitelj republike, ki prej prav nič ni bil vdan dinastiji, prišel do tega, da vam sedaj govorim o obnovi monarhije? Do tega je prišlo zaradi tega, ker se popolnoma zavedam grške realnosti. Republika, kakor smo si jo zamislili, od leta 1924, do danes nikoli ni obstajala. Vrstile so se diktature. Diktatura pa ni v skladu z značajem grškega naroda. Zato smo dolžni obnoviti monarhijo, ki nam dejansko najbolj odgovarja. To je stvar, ki jo vojaški krogi posebno žele, ker nečijo več služiti nikakemu drugemu namenu, nego le domovini. Restavracija bo omogočila sporazum v političnem svetu, tako da si bodo vlade normalno sledile druga drugi, ne da bi se druga proti drugi maščevala. Ako dejansko hočete srečo Grčije, pozovite čimprej vašega kralja na naš narodni prestol.

Komunisti mečejo bombe

ATENE, 7. oktobra. b. Komunisti so izvršili atentat na muzej kralja Jurija I. V poslopiju so eksplodirale tri dinamitne patrone. Komunisti so s tem napadom demonstrirali proti obnovi monarhije na Grškem.

Šentjakobčani otvorijo svojo sezono

v soboto 12. t. m. ob 20.15 uri z Govekarjevo ljudsko igro s petjem »Legionarji«. »Legionarji« so predigra k »Rokovnjačem«, ki so lansko sezono doživeli na šentjakobskem gledališkem odru 12 razprodanih predstav. Pričakovati je, da bodo tudi »Legionarji« prav tako zanimali.

Pri predstavah sodeluje ves ansambl odra. V večjih vlogah nastopijo: E. Wrischer-Petrovičeva, Bučarjeva, Černičeva, Šubičeva in gg. Hanžič, Karas, Lavrič, Magdin, Moser, Milčinski, Urbič, Burger in Vizjak. — Uprava odra je poskrbela za predstavo za deloma novo scenerijo in nove kostume. Prav tako je nabavila nove udobne sedeže. Cene znižane od 10 Din navzdol. V nedeljo 13. t. m. se predstava ponovi.

Trebnje

V bolnišnico je moral 22letni Vid Golob iz Križa, ker sta ga v Dolu ponoči napadla dva pretepača in mu s kolom prizadejala težke rane po glavi in obeh.

Vinogradniki, ne prodajajte letošnjih vin po sramotno nizkih cenah, ampak se držite določenih minimalnih cen, in sicer za most do 16° sladkorja 3 Din, do 18° 4 Din, nad 18° 4.50 Din. Ne dopustite, da bodo na račun vaših žuljev delali dobičke drugi. S prodajo raiši počakajte, kakor da bi kupčevali pod ceno! Povpraševanja bo še dovolj in o cenah odločite sami! Ta poziv, ki ga nam je poslal v objavo ugleden dolvinogradnik, radi objavljamo.

Vremenska napoved

Novi Sad: Prevladuje jasno vreme po vsej kraljevini. V zadnjih štiri in dvajsetih urah je deževalo v Dravski in Savski banovini. Temperatura je ostala brez velikih izprememb. Mrzla vodica 7 C, Senta 32 C.

Napoved za jutri: Lepo vreme v vsej kraljevini, jutranja megla bo v dolinah, ob rekah in kotlinah. Temperatura se bo nekoliko zvišala. Sonce vzide ob 5.43, zaide pa ob 17.08.

Dunaj: Lepo vreme, večinoma jasno, jutranje megla.

Hmeli

Zalec, 7. oktobra.

Povpraševanje samo za najslabšim, bolj rdečim, četrtovrstnim in slabo tretjevrstnim blagom, za katerega plačujejo od Din 14— do Din 18—. Trenutno nezanimanje za boljše kvalitete pripisujejo nekateri spekulaciji trgovine, ki bi hotela priti poceni do boljše blaga, drugi pravijo vendar, da so krivi židovski prazniki ter je ravno danes eden največjih in najstrožjih židovskih praznikov (der lange Tag). — Trgovina pa izjavlja, da za boljše blago ni naročil iz Amerike, četrtovrstni in tretjevrstni hmelj pa išče in rabi predvsem Anglija in Holandska. — Računa se vendar, da je letos pri hmeljarjih le še dobrih 10% pridelka na prodaj.

Italijanski poslanik v Londonu Grandi je obiskal pretekli petek angleškega zunanjega ministra Hoareja. Izročil mu je nove Mussolinijeve predloge glede Abesinije.

Vesti iz Italije

Goriška dežela v statistični luči

Prebivalstvo, zaposlenost, cene, industrija, trgovina, promet.

Prebivalstvo. Statistiko prebivalstva smo že objavili. Dodati imamo še splošni statistični pregled, ki ga objavlja statistični urad in katerega podatki segajo do konca meseca avgusta. Tedaj je štela goriška pokrajina 207.645 v deželi bivačih oseb. Naravni prirastek prebivalstva v avgustu je znašal 121, priselilo se je v tem mesecu 440, odselilo 439 ljudi, upadek torej 49. Porok je bilo 78.

Delo. Na javnih delih je delalo 519 delavcev, napravili so 12.079 ur dela. V industriji je bilo zaposlenih povprečno po 4220 delavcev na dan in napravilo skupaj 700.194 ur dela ter zaslužilo 1.030.886 L. V tem je obseženo 156 delodajalskih tvrdk. V primeri s prejšnjim mesecem pomeni to upadek, ki ga je pa pripisati počitnicam. Gradbeni delavnosti se je poživila zlasti v Gorici, kjer je bilo izdanih gradbenih dovoljenj za 372 prostorov, kar pomeni rekord. Posredovalnice za delo so vpisale na novo 1331 brezposelnih, namestila jih pa 1235. Notranje preseljevanje radi dela se je v tem mesecu prvič zaključilo z presežkom doseljencev nad izseljenci. Presežek znaša 13. Število brezposelnih se ni ugotovljeno, zadnji toštvarni podatki segajo nazaj v junij, ko je bilo v deželi 3674 brezposelnih.

Nov dodatni seznam javnih vod na Goriškem

Uradni list objavlja nov seznam vod, ki so dozdaj veljale za zasebne, a se bodo odslej dalje smatrale za javne. Za vsako večje izkoriščanje teh vod in vodice bo potrebna koncesija ministrstva javnih del. Že leta 1923, ko je bil raztegnjen italijanski vodni zakon na nove pokrajine in je izšel prvi seznam javnih vod, je bil ta seznam zelo obširen in je obsegal poleg rek in potokov tudi skoraj vse potočiče, zaznamovane v katastru. Od tedaj je elektrifikacija dežele dobila velik razmah in izredno važnost, radi česar morajo tehnični elaborati seči tudi po najneznatnejših vodah.

Uvozna dovoljenja do konca leta

Za letošnje četrto tromesečje oktober-november-december daje finančno ministrstvo, nadzorni oddelek nad valutami, uvozna dovoljenja za blago iz inozemstva pod enakimi pogoji kakor v prejšnjem tromesečju. Ker se dovoljenja naslanjajo na normalni uvoz iz leta 1934, morajo uvozniki svoji prošnji za uvoz priložiti bolete iz lanskega četrtega tromesečja.

Cene. Cene so poskočile v avgustu rižu, vinu, oljčnemu olju, siru in premogu, znižale pa so se domači turščici, klavnemu govedu in jelovini. Te cene so se pri prodaji na drobno poznale samo pri rižu. Pri drugih živilih, ki so se v nadrobni prodaji podražila, je podražitev sezonska, tako pri zelenjavi, fižolu in surovem maslu. Indeks cen življenskih potrebščin v Gorici se je neznatno zvišal, namreč za 0,03. Delavske mezde v industriji in v poljedelstvu so ostale neizpremenjene. Potrošnja je bila večja zlasti glede mesa, mleka, vina in električne luči.

Obrt in trgovina, promet. Število trgovskih tvrdk je naraslo za 8 in znaša 4441, število trgovinskih obratov pa za 16 in jih je zdaj 5743. Industrijskih in obrtnih podjetij je 2942, obratov pa 3285. Izvoznih faktur v inozemstvo je bilo 19 v skupni vrednosti 83.736 L. Prometni davek je dosegel 207.210 L, rekordno število. Skonti (820.002 L) in posojila (4 milijone 525.465 L) pri podružnici Banke d'Italia v Gorici so tudi dosegli vrhunec. Hranilne vloge pri Montu so se v avgustu znižale za 1.217.760 L in podobno tudi pri poštni hranilnici, za katero pa še ni podatkov. Meničnih protestov je bilo 207, precej manj ko v juliju, za skupni znesek 128.029 L. Bila sta dva mala in trije veliki konkurzi.

Trgovski pomočniki se organizirajo

Ljubljana, 7. oktobra.

V nedeljo 6. t. m. se je vršilo v Ljubljani zelo važno zborovanje zastopnikov trgovskih pomočnikov. V prostorih Trgovskega doma se je vršil ustanovni občni zbor Zveze pomočnikov zborov združenj trgovcev za Dravsko banovino s sedežem v Ljubljani. Tega važnega zborovanja so se udeležili zastopniki trgovskih pomočnikov iz raznih krajev. Med udeleženci pa je bil tudi zastopnik Zbornice TOI g. dr. Ivan Ples.

Občni zbor je otvoril in vodil predsednik ljubljanskega Pom. zbora g. Franjo Melicer. Tajnik pripravljalega odbora g. Vladimir Kravos je podal pregledno sliko o stanju trgovskih pomočnikov in o veliki nalogi, ki jo bo imela izvršiti novoustanovljena Zveza. Zastopnik Zbornice g. dr. Ples je pozdravil v imenu zbornice ustanovni občni zbor in izrazil svoje zadovoljstvo nad delom obstoječih Pomočniških zborov, ki so si naredila hvaležno nalogo, ustanoviti važno organizacijo, ki bo združevala vse trgovske pomočnike v Dravski banovini. Objubil je s strani Zbornice vso podporo, ker bo v interesu trgovskega stanu, če bodo tudi vsi nameščenci organizirali in tvorili enotno organizacijo.

Tajnik g. Kravos je nato prečital pravila Zveze, nakar je sledila živahna debata, katere

so se udeležili g. Sitar, Lozar, Vrisk in drugi. Pravila so bila soglasno odobrena in jih je tudi že potrdila kr. banska uprava.

Pri volitvah upravnega odbora so bili soglasno izvoljeni gg. Franjo Melicer, Ciril Lampič, Alojzij Sitar, Ivan Vrisk, Rudolf Pibrove in Anton Pogačnik. V nadzorstvo sta bila izvoljena Edo Lozar in Josip Blagovič.

Soglasno se je tudi sklenilo, da ima prispevati vsak Pomočniški zbor za vsakega člana njenega člana na mesec po 0-50 Din, kar bodo Pomočniški zbori pobirali skupno s svojo dkladno.

Občni zbor, ki je trajal dve uri, je pokazal vso resnost nove akcije, ki so jo započeli nekateri idealni odborniki obstoječih Pomočniških zborov, katerih je v Dravski banovini 5, medtem ko so 23 kraji, kjer obstajajo trgovska združenja, pa nimajo pomočniških zborov. Nova Zveza si je kot prvo nalogo nadela to, da bo v vseh krajih ustanovila Pomočniške zbornice, ki so povsod nujno potrebne. Upravni odbor Zveze želi, da bi mu vsi odločilni činitelji šli na roko, da takoj izvede organiziranje vseh trgovskih pomočnikov. Vse trgovske pomočnike pa prosi, da se sami prijavljajo Zvezi, katere naslov je: Zveza pomočniških zborov združenj trgovcev v Ljubljani, palača Delavske zbornice, II. vhod, II. nadstropje.

Obsojen slepar mednarodnega kova

Maribor, 7. oktobra.

Danes dopoldne se je zagovarjal pred malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval g. dr. Tombak, 31 letni posestniški sin Davorin Trstenjak iz Ivanjkovec.

Obširna obtožnica, ki jo je zastopal državni tožilec g. Sever, mu očita 11 dokazanih velikih sleparij, pri katerih je svoje žrtve oškodoval za nad 30.000 Din. Trstenjak je svoje sleparske podvige napravljal predvsem na podeželju in si izbiral žrtve med kmeti.

Tako se je obtoženec predstavljal zdaj kot revizor Narodne banke, pa zopet kot uradnik Jugoslovanske zlatarne v Celju. Kupčeval je na debelo s hranilnimi knjižicami in so mu na ta način naselili celo nekateri župniki. Druge je zopet nakupoval zlato za Jugoslovansko zlatarno, pri čemer je seveda tudi zelo dobro zaslužil. Varnostne oblasti so Trstenjaku do-

kazale 11 sleparstev, seveda je pa še mnogo oškodovancev, ki se niso prijavili.

Ko so orožniki v Hočah letos 18. maja razkrinkali velikopoteznega sleparja, je ta začutil, da so mu tla v naši banovini prevročila in se je za to preselil v okolico Karlovca. Tudi tam je nadaljeval svoje sleparsko delo. Prišel je na drugo idejo in se ljudem predstavljal za sodnika, tako da je lahko na ta način posredoval pri raznih pravih in pri tem zaslužil lepe denarce. Ko pa je prišla tiralica za njim tudi v Karlovac, je Trstenjaka tamkajšnja policija aretirala in ga izročila mariborskemu sodišču.

Obtoženec je pri današnji razpravi krivdo zaničal, pa je bil kljub temu obsojen na dve leti robije ter na izgubo častnih in državljan-skih pravic za dobo 3 let.

Bitka za šahovski prestol Aliehin ali Euwe?

»Šahovski kralj« Rus dr. Aleksej Aliehin tokrat že v tretje brani šahovski prestol, ki ga je zasedel po nenavadno težki borbi s prejšnjim šahovskim prvakom Kubancem Jose Roul Capablancu v matchu v Buenos Airesu leta 1927, ko je porazil svojega nasprotnika 6:3 ob 25 remis partijah. Svoj naslov šahovskega prvaka sveta je moral braniti še dvakrat proti svojem rojaku E. D. Boguljubovu. Prvič je moral Bogulju-

Mojster Aliehin

bov kloniti leta 1929 v razmerju 11:5, drugič pa leta 1934 8:3 ob 15 remis partijah. Letos je prvaka sveta izval mladi nizozemski profesor matematike dr. Maks Euwe — ki je že v letu 1926, ko dr. Aliehin še ni bil svetovni prvak, v matchu z dr. Aliehinom pokazal izredno odporno igro, tako da je takrat dr. Aliehin zmagal prav tesno 3:2 s 5 remiji.

Letošnja bitka za šahovski prestol se bje na Nizozemskem in ves svet jo spremlja z napeto pozornostjo, kajti v zadnjih dneh je svetovni prvak na mnogih turnirjih precej popustil in ni igral več v stilu nekdanje svoje sile. Dr. Euwe pa se je leto dni skrbno pripravil na dvoboj, tako da ni moge v naprej določiti končnega izida te zanimive bitke. Sile so močno izravnane, nekateri celo dajejo dr. Euweju prednost. Prva partija šahovskega matcha za svetovno prvenstvo je bila odigrana 3. t. m. v Amsterdamu. Dr. Euwe je moral kloniti, svetovni mojster in prvak je odigral uvod v trdo borbo v stilu, ki spominja na njegove prejšnje čase. To partijo prinašamo našim čitateljem; v kolikor nam bo mogoče, bomo sproti objavljali poročila o tem napetem dvoboju in po možnosti tudi vse interesantnejše partije.

Češkoslovaška obramba damskega gambita

Beli: Dr. Aliehin. Črni: Dr. Euwe.

1. d2—d4, d7—d5, 2. c2—c4, c7—c6, 3. Sg1—f3, Sg8—f6, 4. Sb1—c3, d5×c4, 5. a2—a4, Lc8—f5, 6. Sf3—e5, Sb8—d7, 7. Se5×c4, Dd8—c7, 8. g2—g3, e7—e5, 9. d4×e5, Sd7×e5, 10. Lc1—f4, Sf6—d7, 11. Lf1—g2, Lf5—e6, 12. Sc4×e5, Sd7×e5, 13. 0—0, Lf8—e7, 14. Dd1—c2, Ta8—d8, 15. Tf1—d1, 0—0, 16. Sc3—b5, Td8×d1, 17. Ta1—d1, Dc7—a5, 18. Sb5—d4, Le6—c8, 19. b2—b4!, Da5—c7, 20. b4—b5, c6—c5, 21. Sd4—f5, f7—f6, 22. Sf5—e3, Lc8—e6, 23. Lg2—d5, Le6×d5, 25. Td1×d5, Dc7—a5, 25. Se3—f5, Da5—e1+, 26. Kg1—g2, Le7—d8, 27. Lf4×e5, f6×e5, 28. Td5—d7, Ld8—f6, 29. Sf5—h6+, Kg8—h8, 30. Dc2×e5 in črni preda.

Najhitrejša ženska na svetu je 17 let stara Američanka Helen Stephens iz Missouria. Zmagala je nedavno v 100 m teku v rekordnem času 11,6 sekund. Na olimpiadi 1936 bo vsem tekmovalkam nevarna konkurentka. Slika jo kaže pri startu (druga levo) na sportni prireditvi v Newyorku, kjer je odlično zmagala.

Smrtna nesreča protoiereia Čudiča

Slavonska Požega, 6. oktobra

V soboto popoldne se je pripetila smrtua nesreča v Vetovu pri Slavonski Požegi. Pri preizkuševanju konja se je smrtno ponesrečil Mane Čudič, vojni svečenik in župnik celjske parohije.

Pokojni Čudič se je mudil nekaj dni v Beogradu. Udeležil se je slavnosti v vojaški akademiji ob napredovanju naših najmlajših podporočnikov. Ob tej priliki je bil namreč napredoval v artiljerijskega podporočnika tudi njegov sin Vlado. Ker je pokojni protojerej pred leti prebival v teh krajih, je vedel, da goje v teh krajih dobre konje, in je prišel v Slavonsko Požego kupiti konja za svojega sina. Odsel je v Vetovo s sinom in njegovim tovarišem Brankom Čačičem. Pri kmetu Stjepanu Grbiću so našli primernega konja in ga hoteli preizkusiti. Vpregli so ga v voz, katerega je vodil sam pokojni Čudič. Ob njem sta sedela sin Vlada, njegov tovariš podporočnik Čačič in kmet Grbić.

Med vožnjo je Čudič spustil vajeti, tedaj se je pretrgal jermen, voz je zdrknil in zadel konja v noge, konj se je splašil in se spustil v dir. Vozečim ni preostalo drugega, kakor da so poskakali z voza. Protojerej Čudič je skočil tako nesrečno, da mu je pri padcu potila lobanja. Odpeljali so ga takoj v bolnišnico, kjer je izdihnil. Njegov sin Vlado in podporočnik Čačič sta morala tudi ostati v bolnišnici, njune poškodbe pa niso hude.

Pokojni Čudič je prišel pred devetimi leti v Celje kot vojaški svečenik in župnik celjske parohije. Največ zaslug si je pridobil za gradbo nove cerkve Sv. Save v Celju. Letos je bil imenovan za protojereja. V 47. letu starosti ga je nepričakovano ugrabila smrt. Bil je odlični mož z globoko srčno izobrazbo. V Celju so ga vsi spoštovali in ljubili. Zapušča vdovo in sinova Vlada in Danila. Žalujemo naše iskreno sožalje!

Kipar Alojzij Gangl umrl

Iz Prage je prispela te dni žalostna vest, da je umrl naš priznani kipar g. Alojzij Gangl, star 77 let.

Pokojniki se je uveljavil kot umetnik tudi pri nas, saj imamo njegova dela tudi v Ljubljani, tako Vodnikov spomenik in pa ornamentiko na opernem gledališču. Pa tudi izven mej naše ožje domovine se je proslavil pokojni kipar Gangl. Izdelal je ornamentiko tudi na katedrali v Djakovem.

Alojzij Gangl je bil doma iz Metlike in je bil stric našega sokolskega staroste br. Engelberta Gangla. Pokopali so ga v Pragi. Slava spominu kiparja Alojzija Gangla.

Zadnja pot. Josipa Cada

Ljubljana, 7. oktobra.

Ob najkrajšem jesenskem popoldnevu je nastopil večeraj popoldne pokojni Josip Čad svojo zadnjo pot v večnost.

Pred njegovo domačijo se je zbralo veliko število njegovih prijateljev in znancev, poseben številni so bili navzoči njegovi stanovski tovariši. Ob 15. so se pripeljali oo. frančiškani, ki so opravili pogrebne molitve, nakar je operni pevski zbor čustveno zapel žalostinko »Človek glej«. Razvil se je dolg žalni spreved. Za žalno zastavo in križem so nosili viški gasilci venec, sledil je evvelični voz, obložen z venc, duhovščina in krsta s pokojnikom. Za globoko užaloščeno rodino in sorodniki se je vrstila dolga vrsta pogrebcev, med katerimi smo opazili predsednika gostiln. zadruga g. Majena, članstvo ljubljanskega Sokola z dr. Murnikom in starosto br. Kajzelom, viškega Sokola s starosto br. Borštnikom, zastopnika viške občine g. vet. svet. Rebeke, ter zastopnike raznih gospodarskih in kulturnih organizacij.

Žalni spreved je šel skozi Rožno dolino in Glince na viško pokopališče, kjer so pokojnika položili k večnemu počitku. V cerkvi in ob odprtem grobu so mu peveci poslednjič zapeli »Blagor mu« in »Usliši nas«, nakar je padla gruda na krsto. Časten spomin Josipu Čadu!

Ptuj

Zborovanje čebelarjev v Ptuj. V soboto so se sestali v Ptuj čebelarji ter si z zanimanjem ogledali lepo čebelarstvo razstavo. Po ogledu je imel dr. Hribar, vodja bakteriološkega zavoda iz Ljubljane, zelo zanimivo in poučno predavanje o kužnih boleznih čebel. Predsednik čebelarstva podružnice za bivšo štajersko oblast župnik Peterneš pa je tovariše seznanil o modernem čebelarstvu in o prezimljenju čebel. Sestanka se je udeležilo kljub poznemu obveštilu okrog 50 čebelarjev.

Avtomobilska nesreča. V soboto okrog 1. ure ponoči je nameravala napraviti neka vesela družba izlet z avtom v Vtovo pri Ptuj. Na ostrem ovinku pri vojašnici pa je šofer izgubil obzirst nad avtomobilom in se je zalezel z vso silo v brzjavni drog, nato pa zdrsnil v obcestni jarek, kjer je na avto obližal. Tri letnike so morali takoj odpeljati v bolnišnico, nato v domačo oskrbo. Avto pa je precej razbit.

Ptujski mali harmonikarji bodo zopet pričeli s poukom. G. učitelj Baš bo zopet pričel s poukom in sprejema prijave na mestni deški šoli do 10. t. m.

Nesreče. Šeruga Andrej, 60-letni viničar iz Gorce je premikal v kleti sode, napolnjene z vinskim moštom. Po nesreči mu je sod zmečkal sredinec in prstine na levi roki. — Ko se je v soboto zvečer vozilo domov gospa Götzi Ivanka, soproga civilnega geometra iz Orešja, je padla s koleasa, in sicer tako nesrečno, da ji je počila lobanja. Z rešilnim avtom so jo morali odpeljati v bolnišnico, kjer se je šele naslednji dan zavedla.

Dnevni dogodki

× Nacionalna ura. Ob 19.30 bo predaval književnik Sike Miličič: Obisk Ravanici in Manasiji.

× Najtoplejši jesenski dan. V Beogradu je kazal v nedeljo termometer 33 stopinj. To je bil najtoplejši jesenski dan v prestolici. Oživila so celo kopališča. Večina Beograđanov pa je šla v okolico na oddih.

× 22. žrtev rtanjske katastrofe. V bolnišnici v Boljencu je umrl v najhujših mukah rudar Randžel Čirković iz Bogdinaca. Tako je Čirković 22. žrtev rtanjske katastrofe. Pokopali ga bodo v njegovi rojstni vasi.

× Naliv v Zagrebu. V nedeljo se je vsula v Zagrebu silna ploha. Nižje ležeče ulice so bile mahoma pod vodo in voda je vrla v kleti. Gasilci so morali priti na pomoč in črpati vodo iz več kleti v Zlatarski, Gunduličevi in Selski ulici.

× Poroka. Včeraj se je poročil v frančiškanski cerkvi v Ljubljani inž. Pavel Domicej z gđ. Jelko Fetičhovo, hčerko ljubljanskega advokata g. dr. Fetičha. Mlademu paru iskrene čestitke!

× Vse pošte, telefoni in telefoni imajo v sredo zaradi spominske svečanosti običajno nedeljsko službo. Vsi drugi javni uradi pa ne uradujejo ta dan.

Abesinija - zadnje cesarstvo v Afriki!

Ves svet govori in gleda na njo!
ZATO BO TUDI NAJVEČJA SENZACIJA
IN AKTUALNOST

Abesinija 1935

film, ki vam bo pokazal kakšna je ta država in njeni prebivalci. — Premiera tega najnovejšega od Dr. M. Riklaja, vodje Uline ekspedicije dovršenega reportažnega filma

bo v **KINU SLOGA**
(Ljubljanski Dvor)
ZE V NEKAJ DNEH!

Liubliana

DNEVNA PRATIKA

Torek, 8. oktobra. Katoličani: Brigita. Pravoslavni: 25. septembra, Eufrozim.

DEZURNE LEKARNE

Sušnik, Marijin trg 5; Kuralt, Gospodarska cesta 5; Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

* Ljubljanski klub »Jeglič« sporoča, da se današnji sestanek ne bo mogel vršiti zaradi proslave prve obletnice smrti Njeg. Vel. kralja Aleksandra Zedinitelja. Prihodnji sestanek bo v torek 15. t. m. v prostorih hotela »Miklič«.

* Uprava policije opozarja radi točnega ravnanja vsa društva in druge organizacije na to, da je kr. banska uprava Dravske banovine odredila, da se ne smejo vršiti od 8. oktobra od 12. ure dalje pa do 10. oktobra ob 12. uri nikake konference in shodi. Dovoljene so samo komemoracije obletnice smrti blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

* Bežigrad spominu kralja Mučenika. V nedeljo dopoldne je bila za Bežigradom lepa pietetna svečanost. Pred arzenalsko delavnico v Kobariški ulici so zasadili spominsko lipo in vzdali spominsko ploščo blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Žalni svečanosti je kljub slabemu vremenu prisostvovalo mnogo občinstva, med njimi tudi divizionar g. Peter Nedeljković. Posebno lep vtis je napravilo na občinstvo, da so opravili obred blagoslovitve katoliški, pravoslavni in muslimanski svečenik. (Na Viču 26. maja t. l. ni bilo obrednika; op. ur.). Pevsko društvo Bežigrad je zapelo dve žalostinki, nakar je imel lep govor kapetan Stojanović. Godba je nato zaigrala državno himno, nakar je bila lepa svečanost zaključena.

* Filmsko predavanje SPD. Opozarjamo, da bo ga. Ana Escher predvajala svoje alpinske filme pod okriljem SPD v četrtek 10. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Pokazala nam bo alpinske predele Španije, Siero Nevado in Pireneje, grški Olimp in eksotično gorovje na polotoku Sinaj. Predvajanja bo zaključila z alpsko tehničnim filmom, ki bo pokazal plezalne spretnosti znamenitega italijanskega alpinista Comicija. Planinci, ne zamudite tega pestrega večera. Vstopnice (stojišča po 3 Din, sedeži po 6 Din) so na razpolago v pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4-1.

* Rezervni oficirji iz Ljubljane in najbližje okolice se udeležijo žalne svečanosti ob prvi obletnici smrti blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ki bo 9. t. m. ob 17.15 uri na Kongresnem trgu. Rezervni oficirji v uniformi z žalnim trakom na rokavu se zbera z aktivnimi oficirji na prostoru med Zvezdo in katafalkom, oni v civilni obleki z društvenim znakom in žalnim trakom na nasprotni strani za ognjegasci, ki tvorijo špalir. — Odbor.

* Film »Abesinija 1935« na Madjarskem prepovedan. Kakor smo doznali, je madjarska cenzura prepovedala predvajanje novega Ufinega filma »Abesinija 1935«. — Film »Abesinija« je sedaj v Zagrebu in v Beogradu deležen največje pozornosti. Vse predstave so skoro že teden dni razprodane, tako da se bo premiera filma v ljubljanskem kinu »Sloga« najbrž zavlekla še za nekaj dni.

* Film o pripravah na olimpiado leta 1936 v Berlinu je danes zadnji dan na spo-

redu v kinu »Sloga«. Vsi tisti, ki so ga doslej videli, so bili z njim zelo zadovoljni. Kaže nam mrzlično pripravljane Nemcev v vseh sportnih disciplinah in tudi zimski sport je pri tem v veliki meri obsežen. Vse telovadce, sportnike vse panog, opozarjamo, naj si ga danes ogledajo, da bodo dobili pojmo, kako marljivo in vztrajno se pripravljajo Nemci na to veliko mednarodno prireditve. Ker so kinematografi v sredo zaradi žalovanja za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem zaprti ves dan, se film »Olimpiada 1936 v Berlinu« predvaja v Slogi danes zadnjikrat.

Opozorite prijatelje!

Če se znižajo prejemki,

se morajo znižati tudi izdatki

Zaradi znižane naročnine dnevnika »GLAS NARODA«

od prejšnjih Din 25 — na

Din 12 - mesečno

ima lahko danes prav vsakdo v Sloveniji dnevnik v svoji hiši

Naročite: Uprava »Glasa naroda«, Ljubljana, Nebotičnik

* DVOJE POMEMBNIH ZNACILNOSTI daje »Glasu naroda« njegova združna osnova: 1. nizko naročnino, ker zadruga Narodna prosveta, izdajateljica lista, noče na račun naročnikov kopičiti nobenega dobička, temveč hoče nuditi najširšim plastem naroda cenen in dober dnevnik, 2. neodvisnost dnevnika, ker more vsakdo postati soodločujoč član združne izdajateljice.

* Uprava občine Vič poziva vse občane, da jutri na dan prve obletnice tragične smrti Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja razobesijo na svojih poslopih žalne zastave ali trobojnice na pol droga in od pol 19 dalje razsvetlijo svoja okna. — Uprava nadalje vabi občane k žalni svečanosti pred spomenikom ob 19. uri in k cerkveni žalni svečanosti, ki bo ob 9 v župni cerkvi. Čuvajmo Jugoslavijo!

* Prodaja živil v Ljubljani iz krajev, okuženih z nalezljivimi boleznimi. Mestni fizikat ljubljanski z mestnim tržnim nadzorstvom opozarja prodajalce živil, da ne smejo prodajati v Ljubljani živil iz krajev, okuženih z nalezljivimi boleznimi. Prodajalci iz neokuženih krajev pa smejo radi

kontrolne po tržnem uradu prodajati živila do preklica, ako se izkažejo s potrdilom županstva, da blago ni iz kraja, kjer je razširjena nalezljiva bolezen. Živila iz okuženih krajev se bo zaseglo in uničilo.

* Trgovine bodo na obletnico smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra v sredo 9. t. m. vse dopoldne zaprte, odprte pa samo od 14 do 16, ko se potem zapro, ker se vrši ob 17. uri na Kongresnem trgu spominska svečanost, katere naj se vse ljubljansko trgovstvo udeleži. V večernih urah naj se izložebe ne razsvetlijo, v splošnem naj bodo ta dan trgovine zaprte z žaluzijami. Trgovine z živila pa smejo po 18. uri do določenega časa imeti svoje obratovalnice zopet odprte. — Uprava Združenja trgovcev.

* Abonente reda Sreda opozarjamo, da imajo to-tedensko predstavo v torek 8. okt. V sredo je gledališče zaradi žalnega dne zaprto. Za njihov abonma se vprizori izvrstno uspela izvirna hrvaška drama »Med včeraj in jutri« v režiji g. Jermana. Na premijeri je imelo to delo nadarjene hrvaške pisateljice lep uspeh.

* Opozarjamo vse prijatelje našega gledališča, kateri še niso abonirani za sezono 1935-36, da se priglasi za abonma sprejemajo še vsak dan v pisarni gledališke uprave v dramskem gledališču.

* Udrudjenje četnikov, pododbor Ljubljana, poziva vse svoje člane, da se zanesljivo udeležijo sestanka, ki bo v gostilni Mrak na Rimski cesti v torek 8. t. m. ob 20. uri. Udeležba strogo obvezna po naredbi iz Beograda. — Predsednik Jankovič.

KINO SLOGA

Ljubljanski Dvor Telefon 2730

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 zadnjikrat

Dolarski princ

Veseloigra po komadu

»SVEŽI VETER IZ KANADE«

Dorit Kreysler, Harald Paulsen, Paul Hörbiger in drugi

Nov zvočni tednik in film o ogromnih pripravah za sportno olimpijado leta 1936 v Berlinu kot dopolnilo

V sredo zaprto radi žalovanja, v četrtek

Kiepara: Pesem z neba

Nova kopija!

Maribor

Za pomožno akcijo

Maribor, 7. oktobra.

Bliža se zima in z njo skrb revnih staršev, kako preživeti sebe in otroke. Mnogi nimajo ne hrane ne obleke in obutve, so brez kuriva in nekateri celo brez strehe. Kako naj v takih razmerah pošiljajo svoje otroke v šolo? Kaj bo z našo mladino, bodočnostjo naroda, ki dorašča v takih okoliščinah?

Ko smo v jeseni leta 1931 ustanovili Pomožno akcijo za siromašne sloje mesta Maribora, nihče ni slutil, da bo gospodarska kriza trajala tako dolgo. Smatram, da je to glavni vzrok, da so dohodki zbirke v pretekli zimi padli v primeri s prejšnjo za polovico. Posledica je bila, da so se poleg sredstev Pomožne akcije izčrpala tudi vsa sredstva mestnega proračuna, ki so bila v ta namen na razpolago.

Iz teh razlogov sem primoran apelirati na mariborske prebivalce, zlasti pa na premožnejše med njimi, da z izdatnimi prostovoljnimi prispevki omogočijo mestni občini, da bo mogla izvršiti svojo težko nalogo in nuditi

brezposelnim najpotrebnejšo podporo. Ta bo obstajala predvsem iz naravnih dajatev in zaposlitve pri javnih delih.

Zavedam se, da je sedanji čas za zbirko zelo težak; vendar pa ne moremo preko dolžnosti, da preživimo čez zimo naše siromašne prebivalce, ki zaradi pomanjkanja dela nimajo nikakih dohodkov za preživljanje. Pomislimo samo na posledice, ki bi nastale, če bi prepustili družine brezposelnih njihovih usodi! Ne le iz človekoljubja, ampak tudi kot Mariborčani in jugoslovanski državljani smo dolžni, da omogočimo uspeh započete akcije.

Ker je potreba velika in nujna, prosim takojšnjega in čim izdatnejšega odziva. Prispevki naj se pošiljajo na mestno blagajno z označbo »za Pomožno akcijo«, naturalije pa Socialno političnemu oddelku mestnega poglavarstva.

Pričakujem, da bodo prebivalci mesta Maribora v polni meri upoštevali moj apel in se mu odzvali. — Dr. Alojz Juvan s. r., predsednik mestne občine mariborske.

Ena izmed najnovejših slik iz Abesinije, ki kaže vojake cesarja Hailela Selassiea s svojimi zastavami. Zastave so zeleno-rumeno-rdeče z judejskim levom v sredi. Pod temi zastavami se Abesinci bore za svojega cesarja in domovino.

△ Maribor spominu blagopokojnega kralja. Mesto Maribor se bo poklonilo spominu viteškega kralja Zedinitelja Aleksandra I., ki je padel kot žrtev svoje velike ljubezni do naroda in domovine, na najsvečaniji način. Jutri v sredo bodo ob 10. uri v vseh mariborskih cerkvah službe božje. Istega dne ob pol 19. uri bo na Glavnem trgu spominska žalna svečanost. Mestno načelstvo poziva vse hišne posestnike, da v sredo zjutraj razobesijo s svojih hiš žalne zastave. Hišni posestniki na glavnem trgu pa naj ob času komemoracije razsvetlijo okna svojih hiš. Žalna manifestacija naj bo dokaz velike ljubezni in globoke vdanosti mesta Maribora do pokojnega kralja, kraljevskega doma in države in naj vsak meščan smatra za svojo dolžnost, da se žalne svečanosti udeleži.

△ Starokatoliška cerkev. Sv. maša zadušnica z dodatnimi molitvami za blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja bo ob 9. uri v Narodnem domu. Verniki in narodna društva vabljeni.

△ Smrt vrliga moža. V soboto je v Rušah preminul 70 letni Alojz Janko, oče znanega ljubljanskega igralca in peva Vekoslava Janka. Blagopokojniku bodi ohranjen lep spomin, žalujočim pa naše sožalje.

△ Odhodnica. Nacionalne organizacije pripravljajo generaloma Hadžiču in Putnikoviču poslovilni večer, ki bo 19. oktobra v telovadnici inžinerške podčastniške šole. Ob tej priliki priredi tudi Sokol I. odhodnico svojemu za službeno prosvetarju dr. Cerkevnu.

△ Odkritje Kelnarjevega spomenika. Spomenik, ki ga namerava postaviti mariborska podružnica Narodno strokovne zveze tragično preminule Kelnarja, je dovršen in ga je zelo lepo izdelal mariborski kamnosek Kocjančič. Odkritje bo še v oktobru.

△ Narodno gledališče. V torek 8. oktobra in sredo 9. oktobra je gledališče zaprto. V četrtek 10. oktobra ob 20. uri: »Izdaja pri Novari«. Premijera. Red A.

△ Drava narasla. Te dni je Drava narasla visoko nad normalo. Po njej plavajo debela debila in je verjetno, da so na Koroškem divjale te dni hude nevihte.

△ Dva napada. Sinoči je na Radvajski cesti napadel ključavničarski pomočnik Zdravko B. brez povoda trgovskega potnika Franca Stoparka. S pestmi ga je obdelaval tako dolgo, da je oblekal nezavesten. Iz rok pobesnega napadalca so Stoparka rešili šele stražniki. Nezvestnega so ga reševalci prepeljali v bolnišnico. Zdravka B. pa so stražniki aretirali. — V Slivnici pri Mariboru pa so nekoliko vinjeni fantje napadli 21 letnega posestnikovega sina Ivana Pekarja, ko se je vračal z vasovanja. Z noži so mu prezadejali tako hude poškodbe, da so ga morali prepekljati v mariborski bolnišnico.

△ Izdane in izbrisane obrtne pravice. V mesecu septembru je bilo v Mariboru izdanih 14 novih obrtnih pravic. V istem času pa je bilo objavljenih 7.

△ Lep uspeh Dramskega studija. Sinoči so člani mariborskega Dramskega studija uprizorili v Nar. gledališču Schönherjevo dramo »Otroško tragedijo«. Gledališče je bila kar dobro zasledeno in so bili nastopajoči za res dobro izvajanje deležni živahnega priznanja. Strokovno oceno bomo še objavili.

△ Grajski kino. Danes premijera krasnega filma, polna lepega petja in mladostne ljubezni »Pol do srca«. V glavnih vlogah Charlotte Susa in Hans Söhrner.

△ Kino Union. Danes najlepši film zadnjih let »Epizoda« s Paulom Wesselyjevo in Karlom L. Diehlom v glavni vlogi.

Celje

■ Spored spominske svečanosti v Celju. Ob 8. uri bo cerkveno opravilo v Marijini cerkvi, nato pa v pravoslavni in evangelijski cerkvi. Ob 10. uri bo svečana komemoracija pred poslopjem mestnega poglavarstva, ob slabem vremenu pa v istem času v veliki dvorani Narodnega doma. Pričetek naznani gasilski rog, nato sledi pesem »Umrli je mož«, govor in državna himna. Konec zopet naznani gasilski rog. Cerkevni opravi in komemoracije se udeležijo zastopniki vseh vojaških in civilnih oblastev, uradov, zavodov in ustanov, vse organizacije, državni in samoupravni službenici ter šolska mladina. Zvečer v sredo med 18. in 19. uro naj bodo razsvetljene žalne izlozbe. Pripravo naj se po možnosti že prej ta večer. Na vsch poslopih naj se izobesijo črne zastave. Zaradi komemoracije je promet med 10. in pol 11. uro ustavljen v mestu. Trgovinski, obrtni in industrijski obrati morajo biti zaprti dopoldne po odredbi ministrstva. Občinski predsednik vabi ves narod, da z ljubeznijo sodelujejo pri teh svečanostih, ki naj bodo viden izraz globokega sp. tovanja in hvaležnosti tvorcu Jugoslavije.

■ Surov napad v gostilni. Nek brezposeln delavec iz Črete pri Celju je v nedeljo ponoči v gostilni Posedel v Trnovcah hudo poškodoval 32-letnega Mirnika Ivana, delavca pri Westnu, Cerarja Tomaža, delavca pri Majdiču, ter Caterja Franca, delavca pri Westnu. Ko so se napili sladkega mošta, je vse tri tako obdelal in premikastil, da imajo hude poškodbe in se zdravijo v bolnici. — Iz Grajske vasi pri St. Jurju ob Taboru pa nam poročajo, da je pijan od šmarnice Cizej Franc tako poškodoval svojega brata Ivana, da je včeraj prispel v bolnico in bo zgubil levo oko.

■ Delo dobe pri Borzi dela: 1 dekla, 2 gost, služkinji, 1 služkinja, 1 vzgojiteljica, 1 postrežnica, 1 hlapec in 2 delavca za trgategve grozdja. Glavna bratovska skladnica v Ljubljani pa nam je sporočila, da dobe službo pri Barskem rudniku: 4 risarji, 1 geometer, 2 rud. nadzornika, 1 knjigovodja in več kotlarjev ter strojnikov.

■ Pred letom dni se je obstrčil 28-letni Mulej Franc, mesarski pomočnik iz Zavodnje pri Celju. V nedeljo 6. oktobra je v bolnici umrl.

Gospodarska Mala antanta

Poleg mednarodne politične Male antante obstoji še gospodarska Mala antanta, ki se je nadelala nalogo, da čimbolj učvrsti medsebojne gospodarske in trgovinske odnose držav zaveznic ter ustvarja enoten gospodarski teritorij na Balkanu in Podonavju. Nekajletna prizadevanja so rodila že lepe uspehe, vendar pa še daleč ni dosežen cilj, ki si ga je zastavila ta meddržavna gospodarsko-trgovinska ustanova, v kateri sodelujejo najboljši in izkušeni gospodarstveniki. Brezhibno in čvrsto izmenjavo blaga med državami gospodarske Male antante precej ovira enostavno dejstvo, da je njih produkcija istosmerna in prevladuje več ali manj agrarna proizvodnja, ki je zlasti v Jugoslaviji in Rumuniji še navezana nujno na izvoz, medtem ko pa je agrarna proizvodnja v CSR skoraj zadostna za domačo potrebo. Zato je popolnoma razumljivo, da se radi tega razloga med temi državami ne more razviti toliko zamenjava blaga, da bi absorbirala večino presežka agrarne produkcije in seveda tudi industrijske, ki je zlasti v CSR nujno navezana na izvoz. Vendar pa je kljub temu gospodarska Mala antanta velikega pomena v razvoju in napredku posameznih držav zaveznic, posebno z ozirom na skupni gospodarski nastop v mednarodnem svetu, za kar si toliko prizadeva sedanji kmetijski mini-

ster CSR dr. Milan Hodža. Prav tako pa seveda ni mogoče prezreti pomembnosti glede tujkega prometa in glede poenostavitve tarifnih in carinskih predpisov. Skupen gospodarski nastop in sodelovanje držav Male antante je zato pomembno tako s političnega kakor gospodarskega vidika. V tem sodelovanju se krepijo sile posameznih zaveznic, ki se morejo tako nasloniti na trden blok, ki pred mednarodnim svetom čuva interese vseh treh zaveznic.

14. t. m. se bodo spet sešli v Beogradu gospodarski predstavniki vseh treh držav zaveznic na skupno posvetovanje gospodarske Male antante. Teden pred tem se bodo že pričela predposvetovanja in sestanki komisij za plovbo, normalizacijo, izenačenje meničnega in čekovnega prava in pošto unijo. Na sedanjem zasedanju se bodo srestale tudi industrijske komisije in komisija za turizmo. Slednja bo razpravljala o uvedbi še večjih ugodnosti v medsebojnem tujem prometu. Tokrat je na programu tudi sklepanje o ustanovitvi posebnega propagandnega oddelka Male antante. Vsekakor pa bo glavna skrb zasedanja veljala proučitvi predlogov za poglobitev gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo, Češkoslovaško in Rumunijo, kar je pravzaprav osnovna naloga gospodarske Male antante.

Naše klirinške terjatve in dolgovi

Poročilo Narodne banke od 2. t. m. objavlja med drugim tudi stanje naših klirinških terjatev in dolgov. Po tem poročilu znaša naša največja klirinška terjatev napram Nemčiji 2. t. m. je ta terjatev dosegla višino 315 milijonov Din. Do tega datuma so bila izvršena plačila našim izvoznikom do avize št. 7515 od 16. aprila. — Prav tako je zadnje tedne porastel tudi italijanski klirinški dolg in dosegel vsoto 147 milijonov Din. 2. t. m. so bila izvršena plačila do avize št. 74567 od 22. julija. Tudi v kliringu z Bolgarijo se je naš aktivni saldo dvignil na 653.000 Din, z Rumunijo pa na 38 milijona. Dočim znaša dolg Turčiji 510.000 Din. V Grčiji imamo na podlagi obtoke neizkoriščenih kompenzacijskih bonov in blokiranih terjatev pri Grški banki terjatev v znesku 61,4 milijona dinarjev. Skupni saldo naših klirinških terjatev v inozemstvu je znašal v zadnjem tednu:

Država:	v milijonih Din
Nemčija	3150
Italija	1470
Grčija	614
Rumunija	38
Bolgarija	07
Turčija	05
Skupaj	5284

V tej vsoti pa še niso vštete terjatve iz plačilnega prometa z Rumunijo, ki so bile koncem junija 58 milijonov Din. Tako znašajo torej vse naše terjatve napram navedenim državam okoli 580 milijonov dinarjev. Poleg teh klirinških terjatev pa imamo v nekaterih drugih državah klirinške dolge. In to predvsem v CSR okoli 153 milijonov Din, v Švici 10 mil., v Franciji 85 mil., v Belgiji 9 mil. in na Poljskem 4 mil. dinarjev. Skupno znaša torej naš klirinški dolg okroglo 260 milijonov Din, kar pa ni niti polovica naših terjatev. Kaj pomenijo te naše terjatve napram tujim državam, občutijo posebno naši izvozniki, saj je to večinoma njih vloženi kapital, odnosno kapital naših producentov. To je v pretežni večini kapital, ki so ga vložili izvozniki v inozemsko trgovino, a je zavoljo klirinških predpisov in deviznih omejitev vsled predolga čakanja na klirinška izplačila takorekoč ohromel in odtegnjen našemu gospodarstvu. Todazadevno so se že večkrat pojavili predlogi o kompenzacijskih trgovinskih zaključkih, da bi se na ta način izognili neljubemu in škodljivemu čakanju na izplačila v kliringu. V tej zvezi se je zlasti že dosti razpravljalo o trgovinskih odnošajih z Nemčijo, ki je naš največji klirinški dolžnik.

Gospodarske vesti

Novi čekovni zakon V ministrstvu pravosodja je bil te dni dovršen zakon o čeku, ki ga bo minister pravosodja predložil ministrstvu svetu. Predvideni zakon bo znatno olajšal čekovno poslovanje in odstranitev različne neprijetnosti, s katerimi je bilo zvezano dosedanje čekovno poslovanje.

Elektrifikacija varaždinske okolice. V okoliških vaseh, Biškupcu in Jalkovcu, je bila dovršena elektrifikacija. Za električno razsvetljavo se je prijavilo veliko število podeželskih konsumentov, a tudi cene toka so prav ugodne.

Hrvatski gospodarski banki d. d. je bila odobrena zaščita. Vsa plačila so odložena na 6 let, obrestna mera za stare vloge pa znižana na 2% bruto.

Na progi Tuzla—Doboj je bila postavljena nova železniška postaja, ki se imenuje Kreka-solana.

Turistični promet. Po podatkih turističnih ustanov je obiskalo našo državo v času ob 1. januarja do 1. avgusta 560.842 tujca v primeri s 543.181 lanskega leta v istem razdobju. Največ je bilo čehoslovakov, in sicer

38.239, Avstrijcev 33.160, Nemcev 13.750, Italijanov 6104, Madžarov 5785 in Francozov 4208. V to statistiko so seveda všteti tudi domači turisti in letoviščarji.

Svetovna produkcija avtomobilov. Svetovna produkcija avtomobilov je znašala v zadnji kampaniji, ki je bila zaključena koncem letošnjega julija, 4 milijone 457.000 voz ter je porasla v primeri s produkcijo prejšnje kampanije za 23-6%.

Insolvenec v septembru. Po podatkih Društva industrijcev in trgovcev v Ljubljani je bilo v letošnjem septembru v vsej državi 13 konkurzov in 9 prisilnih poravnjav.

Podražitev sirovin zavoljo vojne. Porast tečajev na ameriških blagovnih borzah je zelo vznemirljivo vplival na borzah v Londonu in Liverpoolu, ki se silno zanimajo za vesti iz Abesinije. V pričakovanju skorajšnjega pomankanja sirovin je špekulacija precej oživila, tako so stopile cene ameriškega bombaža na 15 točk, podražila se je pšenica, najčvrstejše pa je notiral sladkor. Na londonskih tržiščih je bil v preteklih dneh promet naravnost ogromen. Poleg živil so se znatno učvrstile tudi cene kovin.

Kultura

Nočev koncert

Naš priznani pianist in klavirski virtuoz prof. Ivan Noč je koncertiral prvič 1. 1923. in zanje od tedaj naprej uspeh za uspehom, pokazal je pa svojo umetnost tudi na koncertih na Dunaju, Berlinu, Pragi in v Švici. Spored njegovih koncertov je slej ko prej dobro izbran. Nekaj pa opazim pri vseh njegovih dosedanjih koncertih: Težke pasaje ima prvovrstno nastudirane, dočim lažjim posveča premalo pažnje. Bachova fuga za orgle, ki jo je virtuoz priredil sam za klavir, je izredno ugajala. Beethovenova sonata v As-duru se mi je zdela nekoliko dolgozvozna. Lepša bi bila izbira kaj krajšega, saj je klasičnih del več kot dovolj. G. prof. Noč pa je briljiral v Chopinovem valčku v As-duru in smo ga vsi poslušali z velikim zanimanjem ter nagradili s spontanim aplavzom. Izgleda tako, da je g. Noč navdušen interpret Chopina, ker so zavzemale baš tega skladatelja skladbe dobesedno del programa. Od preludijev so posebno ugajali 1. 3. 4. in 6. od etud pa bolj druga od prve, dasi sta bili obbedve sijajno podani. Izmed Lisztovih skladb mi je bila najbolj všeč Polopeza v C-duru. Publika je bila vzhleena ob virtuozovi igri g. koncertanta in ni po končanem sporedu hotela zapustiti dvorane ter je zahtevala dodatke. Na koncu svojega skromnega poročila, ki sem ga napisala zaradi tega, ker je bil moj oče ta večer zadržan s pevsko vajo pri »Lj. Zvoncu«, si dovoljujem pripomniti dve stvari:

1. Poset tega lepega koncerta bi bil lahko večji in le škoda, da nam konservatorij in Sola Glasbene Matice nista na zavodu obdržala tega odličnega pianista v proforskem zboru. Marškomu njegovih učencev in učenik, med katere tudi jaz spadam, žaluje za njim.

2. Skrajno neestetična je bila na koncertu reklama z »Bösendorferjevimi klavirjem«

Alfonz Breznik, ki se v vseh svojih reklamah vključ v glasbene Matice izdaja kot bivši učitelj Glasbene Matice.

Kje je tu dolednost in logika od obeh strani?

V vsem je pa g. prof. Nočev koncert ostavil v vseh navzočih zelo ugoden in dojemljiv vtis.

Vojka Zupanova-Prelorčeva.

Breda Šček: Čez Pohorje sinje. Besedilo dr. Ivo J. Rudolf, uglasbila Breda Ščekova. 8 samospevov s klavirjem. Loeč 1935. Cena 25 Din. Naša skladateljica Breda Ščekova stresa skladbo kar iz rokava. V tej produktivnosti prekaša celo najplodovitejšega našega Adamiča. V pričujoči zbirki je poklonila našim solistom, ki so golovo željni nove hrane za svoje udeleževanje in uveljavljanje 8 samospevov s spremljevanjem klavirja. Preprosto so pisani in tudi pianistom z malimi izjemami ne bodo delali težav. Ambiciozno skladateljice je vsega zavidanja vredna in zbirko interesentom prav rad priporočam v nakup in izvajanje. Z. P.

Vinski sindikat v CSR. Vinogradniški kongres v Bratislavi je predložil osnutek za češkoslovaški vinski sindikat kot zaščitno organizacijo vinogradnikov in po možnosti tudi vinskih trgovcev. K temu predlogu so zavzele gostilničarske zadruge pozitivno stališče, vendar le za slučaj, če bo ta sindikat pristovoljna organizacija.

Primanjkljaj v državnem proračunu USA. Končni primanjkljaj državnega proračuna USA za leto 1935—36 znaša 3 milijarde 282 milijonov dolarjev. Za bodoče proračunsko leto je napovedal predsednik Roosevelt še večje skrčenje državnih izdatkov, obenem pa tudi povečanje davkov, imovitejših slojev.

Češkoslovaška banka v Palestini. V Haifi v Palestini je bila ustanovljena češkoslovaška banka s kapitalom 50.000 funtov. Služila bo trgovinskimi odnošaji med CSR in Palestino.

Porast sovjetske industrije. »Zvestjaj« poročajo, da beleži sovjetska industrija v letu 1935 največji dosedanj porast. V sedmih mesecih 1. l. je produkcija preseгла predvidevano količino, in sicer za 19-7%. Prav poseben napredek je doživela težka industrija, ki je porasla za 24-8%. V celoti je dosedanja produkcija šestkrat prekoračila produkcijo v 1. 1913.

Popust za prevoz koksa. Po rešitvi Generalne direktije drž. železnice so odobreni popusti za prevoz plinskega koksa na naslednjih relacijah: od Ljubljane gl. kol. do Celja 10.30 Din za sto kg, do Hrastnika 6.90, do Golnika 5.20, Lesce-Bled, Podnart-Kropa 4.70 in Trzin 5.80 za pošiljke najmanj 10.000 kg.

Opozorilo uvoznikom blaga iz Francije. Naša trgovinska bilanca s Francijo je tudi letos silno pasivna. Francoske klirinške terjatve je treba postopno zmanjševati, vendar pa se tega vsi uvozniki ne zavedajo v zadostni meri. Ker se opaža, da vplačila v klirung za plačilo uvoženega francoskega blaga ne ustrezajo statistiki zunanje trgovine, opozarja Narodna banka vse uvoznike francoskega blaga, da je plačevanje tega blaga dovoljeno samo z vplačili dinarjev na francoski klirung. Vsa kršna drugo plačilo francoskega blaga se kaznuje po zakonu o kazenskih sankcijah za devizne prestopke.

Borzna poročila

DEVIZE

Curih. 7. oktobra. Beograd 7, Pariz 20'2350, London 15'04, Newyork 307'50, Bruselj 51'8750, Milan 25, Madrid 41'9250, Amsterdam 207'65, Berlin 123'45, Dunaj 57'40, Stockholm 77'55, Oslo 75'55, Kopenhagen 67'15, Praga 12'73, Varšava 57'90, Atene 2'90, Carigrad 2'45, Bukaresta 2'50, Helsingfors 6'6250, Buenos-Aires 0'8425.

Ljubljana. 7. oktobra. Amsterdam 2956'73—2971'33, Berlin 1756'08—1769'95, Bruselj 737'75—742'81, Curih 1424'22—1431'29, London 218'55—215'61, Newyork 4342'15—4378'47, Pariz 288'14—289'58, Praga 181'19—182'30, Trst 355'03—358'11.

VREDNOSTNI PAPIRIJI

Zagreb. 7. oktobra. 7% inv. pos. 78 r. Vojna škoda 355—357, okt., nov., dec. 357 r. 4% agr. obv. 45 r. 7% Blerovo pos. 67—69, 8% Blerovo pos. 77—79, 6% begl. obv. 60—61'50, Agr. priv. banka 227—230, Dunaj-Zagreb 861—871—866, Dunaj-Beograd 865—855, Grčija-Zagreb 31'65—32'35—32, Grčija-Beograd 31'85—31'15, Priv. klir. Lond. Zagreb 234'25—235'85—235'05, Priv. klir. London-Beograd 234'50 pon., Priv. klir. Madrid-Zagreb 555—565—560, Madrid-Beograd 570 pon., Trb. 100, Sečer. Osijek 120—135.

Sokolstvo

Sokolsko društvo Vič priredi jutri ob 19. pred spomenikom blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja žalno svečanost, na katero vabi vso viško javnost. Claustrvo se udeleži svečanosti v kroju z žalnimi trakom na levem rokavu surke, ostali pa v civilni obleki s sokolskim znakom, ovitim v črn flor. Po žalni svečanosti se društvo korporativno udeleži žalne svečanosti na Taboru. Svečanosti na Kongresnem trgu pa deputacija društva s praporom. Maše zadušnice v župni cerkvi se udeleži društvo v celoti v kroju. Zdravo!

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petina vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znamkah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

INSTRUKCIJE v nemščini daje gospodična začetnikom in konverzacije odraslim. Cene primerne. Naslov v upravi lista.

PES volčje pasme, siv, ki sliši na ime »Rolli« se je zatekel od petka. Najdilelja se naproša, da nemudoma sporoči proti nagradi na naslov v upravi.

KATEREMU podjetju je potreben Knjigovodja-bilancist-korespondent v slovenskem, srbohrvatskem in delno v italijanskem jeziku. Upravni organizator, strojepisec, večer vseh pisarniških strojev in sploh vseh pisarniških del, naj se obrne na upravo »Glas naroda« pod »Desna roka šefac«.

ZASTOPNIKA s kavcijo Din 10.000—išče trgovsko podjetje s predmeti velikega konzuma. Mesto je stalno z dobrim zaslužkom. — Ponudbe na upravo pod »stalno mesto«.

Hranilne knjižice prodate ali kupite najbolje potom moje pisarne. Solidno poslovanje! Priložite znamko!

Rudolf Zoré, Ljubljana, Gledališka ul. 12
Telefon 38-10

Nacocajte „Glas naroda“!

INTERESENTI!

Glede prodaj in nakupov

- „ stanovanj
- „ služb
- „ posredovanj kapitala
- „ posojil
- „ raznih informacij

poslužite se vedno učinkovitih

MALIH OGLASOV

„GLASA NARODA“
ki je najcenejši in zato
najbolj čitan dnevnik

Vse tiskovine za hranilnice, občinske urade, sreska načelstva, zadruge, društva in zasebnike najhitreje in najceneje dobavljajo

TISKARNA

ERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA UL. 23

LASTNA KNJIGOVEZNICA
ROTOTISK — TELEFON 25-52

Litopon „TITANIK“

originalno 30odstotno blago, odporno proti svetlobi, v vseh lastnostih popolnoma odgovarjajoče najboljšim svetovnim tujim izdelkom (nizozemskim in nemškim)

Cinkovo belilo „BRILJANT“

vseh vrst: zlat, srebrn, bel, zelen, rdeč in siv pečat, priznan doma in v tujini že celo vrsto let kot prvovrsten domač proizvod, ki je v vsem enak, tudi najboljšim tujim izdelkom

Dobi se v vseh trgovinah za barve po vsej Jugoslaviji!

Čudne postave v Angliji

Francoska igralka in pevka Guilbert je nedavno objavila spomine francoskega akademika De Jouyja, ki so ga leta in leta imenovali »pariški puščavnik«, čeprav je stanoval v najlepšem delu Pariza. Pozneje se je preselil v London in tudi tam je dobil naslov »londonskega puščavnika«. — V Londonu se je ukvarjal z registracijo angleških navad in običajev, kar je pozneje tudi objavil.

Prevarani možje so prodajali žene

Iz tega njegovega spisa izvemo o nekem čudnem angleškem zakonu, ki so ga odpravili šele v začetku tega stoletja. Ta postava je določala, da se je mogel prevarani mož ločiti od svoje žene le tako, da jo je prodal. Prodajali pa so ogoljufani možje svoje žene na živinskem trgu. Anglež, ki s svojo ženo ni bil zadovoljen, ali pa tudi oni, ki je imel v rokah dokaze o njeni nezvestobi, ji je čisto mirno in brez posebnih

ceremonij povedal, da jo bo privezal na vrh in odpeljal na živinski semenj. V resnici so možje v sijajni opremljeni na vrhovi vodili na živinske sejme svoje nezveste žene, kjer so jih privezali na kole in jih prodajali javno in po vseh določbah postav pod nadzorstvom kraljevskih sodnih slug. Cena za nezveste žene je bila skrajno nizka in ni nikdar prekoračila par šilingov (10—15 Din). Kdor je kupil lepoto, jo je moral javno peljati na vrvi v sredo živinskega sejma in tu šele mu je dovolil kraljevski sodni sluga, da ji je smel sneti vrh v vratu.

Ista postava za nezveste može

Prav ista postava je veljala tudi za nezveste može, toda žene so se svoje pravice prav redko posluževale in niso svojih mož nikoli vodile na sejem. Bile so pač pametnejše kot možje, ker so si mislile: »A kaj, dedec je dedec, vsi skupaj pa niso nič prida!«

Kako si ohranim možjevo ljubezen

Dandanes, ko se epidemija ločitve zakonov vedno bolj širi, je odgovor na zgornje vprašanje velevažen. Zveza ženskih klubov v Virginiji zasluži torej vse priznanje, da je našla na to vprašanje odgovor, ki ne more zgrešiti svojega cilja, da si namreč žena ohrani zvestobo in naklonjenost svojega zakonskega druga.

Recept se glasi:

Pridi že k zajtrku lepo in čedno oblečena. Ne prigovarjaj svojemu možičku, da mora s teboj zvečer ven; če pa že to mora biti, naj bo kvečjemu enkrat v mesecu; kadar pa je mož doma, ga ne nadleguj.

Poravnaj najprej vse račune za gospodinjstvo, preden zahtevaš od njega zopet denar.

Nikar ne sili moža, naj ti pomaga v gospodinjstvu.

Ne vabi prijateljice, da bi hodile tvojemu možu grenit nedeljske popoldneve.

Poslušaj moža, če je slučajno zgovoren. Vprašaj ga vedno, kaj on pravi k tej ali oni stvari.

Bodi z možem ljubezniva in prijazna in nikoli mu ne kaži svoje slabe volje.

Drži moža v veri, da si ti ubogo bitje, njemu pa reci, da je velikan po postavi, da je lev po moči in Napoleon po genialnosti.

Policijske naredbe šolski mladini

Vse občinske in državne šole so dobile velike table s prav važnimi policijskimi predpisi za mladino osnovnih in sploh najnižjih šol. Vendar pa mi še nismo tako daleč, temveč je to storila Švedska, ki je prva na svetu pri varstvu otrok, saj imajo tam tudi največjo zagovornico zaščite otrok, slavno pisateljico »Tisočletja otroka« Ellen Key.

Švedska policija je torej izdala naslednje naredbe za mladino nižjih razredov: 1. Učencem je prepovedano hoditi po sredi ulice ali poleg trotoarja. 2. Najstrožje je prepovedana hoja čez ulice z enega trotoarja na drugi povsod, razen na krajih, ki so za šolsko mladi

dino posebej označeni za prehode čez ulico in kjer ob trotoarjih na vsaki strani stoji stražnik, varuh reda na ulicah. 3. Prepovedano je valiti žoge, obroče itd. po ulicah. Vsak učenec, ki se ne podvrže tem naredbam, bo strogo kaznovan.

Pri nas bo seveda treba to prepovedno naredbo uveljaviti najprej in prav počasi pri odraslih, saj vsak tujec ve, da še ne znamo hoditi po mestu. Sicer smo že poskusili s tem poukom, a je spet ostalo vse pri starem. Celo za konje smo dobili dva vrtiljaka na Ajdovski in Marijinem trgu z mednarodnimi znaki, le za ljudi še nimamo nikjer naznačenih prehodov čez ulico. Uredite torej končno že tudi promet pešcev vsaj pred pošto, na Ajdovski in Marijinem trgu posebno pod Miklošičevo cesto!

Ali se gladina Jadranskega morja zvišuje?

Srbna opazovanja in proučavanja so pokazala, da se razmerje med morjem in suho zemljo neprestano izpreminja, čeprav v neznatni meri. Da ne navajamo drugih primerov, omenimo, da so pred nekaj leti našli v Zavrčah pri Trstu poleg studenca, ki tam izvira, vrh za zajemanje vode iz rimske dobe dva metra pod višino morske gladine. Takih dokazov je mnogo. Radi tega so nekateri strokovnjaki sklepali, da se je v zadnjih dveh tisoč letih morje dvignilo za dva metra. Po tem računu se morje povprečno dvigne po en milimeter na leto in če bo šlo tako naprej — tako so sklepali — se čez kako tisočletje lahko zgodi, da bo morje zalilo nizko istrsko in beneško obalo, kar bi pomenilo veliko nevarnost za obe pokrajini.

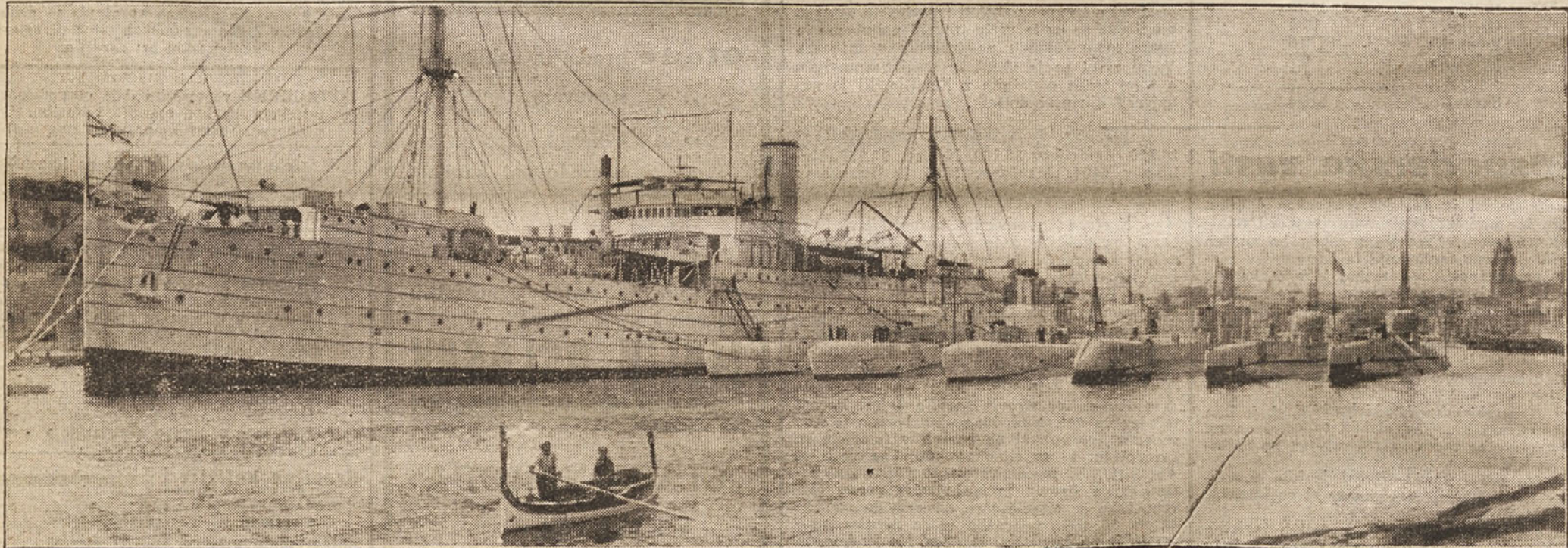
Inženjer Luigi Picciola iz Trsta, ki dobro pozna ta zemljepisni problem, ima o tej stvari drugačno mnenje. Po njegovih nazorih se morska gladina v teku stoletij ni izpremenila, morje se sicer dviga in zopet pada, toda samo v mejah plime in oseke, stalne izpremembe pa od rimskih časov dalje ni bilo. Saj pljuska morje ob stebre rimskega mostu pri Pesaru že od rimske dobe do danes vedno enako visoko. Pač pa se pogreza po njegovem mnenju zapadna istrska obala vsako leto za 1 milimeter in tako je prišel tudi rimski vrh pri Zavrčah dva metra globoko pod morsko gladino. Zato se ni bati, da bi morje zalilo obalo, če se le zemlja sama ne pogrezne v morje.

Po starem običaju in šegi so izvolili te dni za novega londonskega župana, ki mu pravi Lord-Mayor, tekstilnega trgovca Sira Percyja Bincenta. Slika kaže (levo) starega župana Stefana Killika in novega župana (desno) po volitvah pred magistratom.

Izumirajoči narod

V srednjem delu severne Sibirije živi pešica ljudi kot ostanek nekdanjega velikega in močnega rodu svoje skromno življenje. To so Ostjaki, ki živijo ob bregovih pritokov reke Jenisej. Ta rod dandanes izumira. Ostjakov je le še kakih 700 in zato se ruski učenjaki, posebno jezikoslovci trudijo, da proučijo in zabeležijo navade, življenje in jezik teh ljudi. Zanimivo je, da so učenjaki dognali tudi vzroke, zakaj Ostjaki izumirajo. Ugotovili so namreč, da je življenje rodu odvisno od uspeha zimskega lova. Če je zimski lov dober, so ljudje do naslednje zime dobro preskrbljeni. Kadar pa zimski lov ne zadovolji, se začne splošno gladovanje in umiranje od lakote. Ostjaki prično loviti meseca januarja in lov traja do aprila. Največ polove sobolov in jelenov. Če pa pritisne hud mraz (do 50 stopinj pod ničlo), ne morejo loviti sobolov in jelenov, pač pa se v takih slučajih lotijo medvedov.

Zanimiva slika iz pristanišča na Malti, ki je glavno oporišče angleškega vojnega brodograja v Sredozemskem morju. Angleška matična podmornica »Cyclops« s podmornicami »Oberon«, »Otway«, »Oxley«, »Regent«, »Negulus« in »Rover«.

Polagama je postal Jens Podumjin-Knežević nekam zamišljen in kakor zakrknjen. Vedno pogostejše se je zapiral sam v svoj laboratorij in prosil Kid, naj ga ne moti, češ, da ji bo vse razodel in pojasnil, ko pride do resničnega uspeha. Med delom svojih sanj pa želi ostati sam, ker so poskusi tvegani in niti malo ne ve, v koliko mu bodo uspeli. Dasi nerada, se je Kid vdala tej želji in je šele pred dobrim pol letom izvedela, da se Jens peča s problemom plastične kinematografije. Povedal ji je, da na podlagi poskusov z veliko verjetnostjo računa pozitivnega uspeha. Odslej sta zopet delala skupaj in je Kid pozabila na ves svet.

— Zakaj tako molčiš, jo je prekinila Inge iz zamišljenosti.

— Kar tako, čudno se mi zdi in skrbi me.

— Ne razumem, kaj naj bi te skrbelo. Saj si mi vendar še včeraj zatrjevala, da deluje Jensova iznajdba brezhibno.

— Veš, Inge, pri Jensu deluje vse brezhibno, vendar se mi zdi na njem hkratu vse tako zagonetno in mrko, kakor da bi gledala v morje.

— Pa to je vendar naravno, Kid! Plehki ljudje vendar še niso nikoli ustvarili nič velikega.

2

Kid je skomignila z rameni:

— Ne vem če me razumeš, Inge. Toda zdi se mi in vsaj nocojsnje sanje so mi vzbudile te misli, da nam vendar ne zadostuje, če živimo samo znanosti in iskanju. Včasih bi si želela tiste tople prisrčnosti, ki ničesar ne išče in v ničemer ne razglablja, ampak živi ob samem dejstvu, da živi.

— Mislim, Kid, da ti tudi tega ne bo manjkalo in ti niti danes ne manjka. Ako pa ti, si skoraj gotovo sama kriva.

Kid je prekrizala roke v naročju in globoko vzdihnila.

— Tako čudni so ti Slovani. Mislim, da ni nikdar mogoče popolno zblizanje med nami in njimi. V nas, se mi zdi, je vse kakor sistem, vse je urejeno, vse se nam javlja z matematično jasnostjo. Pri njih pa je vse vprašanje in zagonetka. Preden se otrese enega problema, se loti stotero drugih, a se hkratu sam v sebi vsem skupaj upira.

— Sicer morda prečno gledaš slovansko dušo, Kid, vendar si pogodila nekaj njenih bistvenih lastnosti. Vsekakor se mi pa zdi, da so tudi te potrebne in utegnejo človeštvu celo koristiti.

Nato s porednim nasmeškom:

— Sicer pa združitev takega upornega iskanja z matematično sistematičnostjo ne morejo roditi nič slabega.

Kid je zardela:

— Srečna si Inge, da lahko vedno ostaneš dobre volje.

— Saj me poznaš, Kid! Po mojem je življenje pol sonca in pol smeha, vse drugo pa nam bo navrženo. Dekleti še nista končali jutrnje toalete, ko se je

spodaj začulo brnenje avtomobila. Kid se je sklonila skozi okno.

— Papa se je vrnil.

In je brez ozira na Inge odhitela na vrt, kjer je tovarnar Per Larsen pravkar stopil iz avtomobila.

Drugo poglavje.

Inge je stopila k oknu in je še videla, kako je Kid hlastno objela očeta, ki je bil videti nekam utrujen in zaskrbljen. Potem se je spustila na divan in je razmišljala o Kid, o Jensenu in o sebi. Bledo se je še spominjala časov, ko je bil njen pokojni oče družabnik tovarnarja Larsena. Tudi v njem se je baje pretakalo nekaj slovanske krvi. Zato je bil kakor sedaj Jens vedno nemiren in z ničemer zadovoljen. Vse njegovo življenje je potekalo do malega v kemičnem laboratoriju in ni prihajal k družini včasih po ves dan. Zato se ga Inge skoraj ne more spomniti po obrazu, dasi ji je bilo ob tisti strahoviti nesreči šele 12 let.

Živ krst ni nikdar izvedel, s čem se je pokojni Kurt Berkson pravzaprav bavil zadnje dni svojega življenja. Usodnega dne je prinesel baje domov neke kemikalije in se je zaprl v svojo delovno sobo. Inge je živela tedaj v penzionatu in samo tej okolnosti se ima zahvaliti, da je ostala živa. Kako se je zgodilo, niti ne ve, spominja se le, da so ji v penzionatu obzirno sporočili vest, da je njen oče nevarno obolel. Ko je hotela domov, je bilo stotero izgovorov, dokler polagama ni izredela strašne resnice, da nima več niti očeta niti matere, niti koga drugega svojih na svetu. Berksonova vila je z vsem, kar je bilo v njej ob ponesrečenem poskusu Ingeinega očeta, zletela v zrak.